

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Zahájení podnikatelské činnosti

Lenka Klugerová

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Klugerová

Hospodářská politika a správa
Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Zahájení podnikatelské činnosti

Název anglicky

Starting a business

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je vyhodnotit vývoj a nedostatky týkající se podnikatelských aktivit v České republice, a to za pomoci dílčích cílů, kterými je popsat a charakterizovat postup při zahájení podnikatelské činnosti a získání živnostenského oprávnění. Na základě provedeného výzkumu budou vymezeny nejčastější příčiny vedoucí k ukončení podnikatelské činnosti a při zjištění nedostatků v právní úpravě či praxi budou navržena nápravná opatření k jejich eliminaci.

Metodika

Shromáždění a prostudování literatury pro zpracování zadané práce s využitím metody excerptce

- Roztřídění dle předem stanovených klíčových znaků a provedení obsahové analýzy právních textů jednotlivých částí
- Získání podkladů pro analytickou část práce – konzultace s odborníky, rozhovory, statistická data.
- Vyhodnocení získaných dat metodou syntézy pro zpracování aplikační části práce.
- Sumarizace výsledků, vlastní zjištění.
- Vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce.

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

živnost, podnikání, podnikatelský záměr, podnikatelský plán, základní kapitál, živnostenský zákon, živnostenský úřad, živnostenský rejstřík, živnostenské oprávnění, sociální pojištění, zdravotní pojištění

Doporučené zdroje informací

FIALA, Josef. Živnostenské právo. Brno: Doplněk, 1993. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, 146 s. ISBN 80-210-0823-7.

HORIZINKOVÁ, E., URBAN, V. Živnostenský zákon. Praktický komentář. 15. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 276 s. ISBN 978-80-7598-090-8.

SRPOVÁ, J. – ŘEHOŘ, V. *Základy podnikání : teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3339-5.

Zákon č.455/1991 Sb., Živnostenský zákon

Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník

Zákon č. 589/1992 Sb., České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

Živnostenské podnikání [ÚZ 2020 č. 1369] : předpisy regulující podnikání Ostrava : Sagit, 2020. 256 stran (ÚZ : Úplné znění ; číslo 1369) ISBN:978-80-7488-404-7

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 22. 9. 2020

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Zahájení podnikatelské činnosti" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. března 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské, Ph.D. za odborné vedení při zpracování bakalářské práce, za konzultace, rady a připomínky, které mi byly poskytnuty v průběhu jejího zpracování.

Zahájení podnikatelské činnosti

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku spojenou při zahájení podnikatelské činnosti. Hlavním cílem práce je zpracovat postup pro zahájení podnikatelské činnosti tak, aby si každý potenciální zájemce o vstup do této oblasti mohl udělat rámcový pohled na celkové podmínky podnikání v České republice a měl tak přehled o všech možných formách podnikání, které česká legislativa upravuje. V teoretické části práce je vymezena právní úprava všech forem podnikání, včetně základních pojmů a dále je nastíněna stručná historie vývoje podnikatelské činnosti. Jednotlivé právní formy jsou upraveny zejména v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění a v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstev, v platném znění. V práci je uveden přehled výskytu podnikatelských činností v České republice, ze kterého vyplývá, že nejčastější formou podnikání je podnikání fyzických osob na základě živnostenského oprávnění. Z hlediska obchodních společností pak převládají společnosti s ručením omezeným.

Pro aplikační část práce byla provedena analýza jednotlivých forem podnikání z pohledu autora se zaměřením na jednotlivá kritéria, klady a zápory všech forem podnikání, která by měl každý začínající podnikatel před zahájením své činnosti zvážit. Autor následně usoudil, že nejvhodnější formou podnikání může být společnost s ručením omezeným, která je právě v České republice velmi preferovanou formou podnikání. Po provedení statistické analýzy z hlediska všech krajů České republiky vyplývá, že největší počet podnikatelských subjektů se soustředí hlavně na území hlavního města Prahy. Druhým nejpočetnějším byl Středočeský kraj, který byl následně analyzován o něco podrobněji. Z výsledků práce je patrné, že nejvíce podnikatelských subjektů ve Středočeském kraji podniká na základě živnostenského oprávnění. Největší hustota výskytu podnikatelských aktivit byla zjištěna v okresech Praha-východ a Praha-západ a největším zaměstnavatelem kraje v roce 2019 byl podnik Škoda Mladá Boleslav a.s.

Klíčová slova: podnikatel, podnikání, fyzická osoba, právnická osoba, živnost, společnost, občanský zákoník, živnostenský zákon, rejstřík, pojištění.

Starting a business

Abstract

This bachelor's thesis focuses on the issues associated with starting a business. The main goal of this thesis is to work up a procedure for starting a business so that every potential applicant for entry into this area can make a general view of the overall conditions of business in the Czech Republic and have thus an overview of all possible forms of business that are regulated by Czech legislation. The theoretical part of the thesis defines the legal regulation of all forms of business, including basic concepts and also outlines a brief history of business development. Individual legal forms are regulated by Civil Code Law, Number 89/2012, as amended and by Act of Companies and Cooperatives, Number 90/2012, as amended. The thesis provides an overview of the occurrence of business activities in the Czech Republic, which shows that the most common form of business is the business of individuals on the basis of a trade license. From the point of view of commercial companies, then, limited liability companies predominate.

For the application part of the work, an analysis of individual forms of business was performed from the author's point of view, focusing on individual criteria, pros and cons of all forms of business, which every beginning entrepreneur should consider before starting their activities. The author concluded that the most suitable form of business may be a limited liability company, which is a very preferred form of business in the Czech Republic. After performing a statistical analysis from the point of view of all regions of the Czech Republic, it follows that the largest number of business entities is concentrated mainly in the territory of the capital city of Prague. The second most numerous was the Central Bohemian Region, which was analyzed in some detail. The results of the work show that most business entities in the Central Bohemian Region it operates on the basis of a trade license. The highest density of business activities was found in the districts of Pracha-východ and Praha-západ and the largest employer in the region in 2019 was Škoda Mladá Boleslav a.s.

Keywords: entrepreneur, business, physical person, juridical person, trade, company, civil code, trade law, register, insurance.

Obsah

1 Úvod	6
2 Cíl práce a metodika	8
2.1 Cíl práce	8
2.2 Metodika práce.....	8
3 Teoretická východiska	10
3.1 Vymezení základních pojmů.....	10
3.2 Podnikatel a právo.....	12
3.3 Historický vývoj podnikatelské činnosti.....	12
4 Podnikání fyzických osob	15
4.1 Živnostenské podnikání	16
4.1.1 Rozdělení živností.....	19
4.1.2 Živnostenský rejstřík.....	20
4.1.3 Ohlašování živnosti.....	21
4.1.4 Živnostenská kontrola.....	24
4.1.5 Zánik živnosti	24
4.2 Podnikání v zemědělství	25
4.2.1 Evidence zemědělského podnikatele	25
4.3 CRM- jednotný registrační formulář.....	26
4.4 Jiná podnikání, autorská činnost, svobodná povolání.....	27
5 Podnikání právnických osob	27
5.1 Obchodní společnost	28
5.1.1 Založení a vznik obchodní společnosti.....	28
5.1.2 Základní kapitál, podíly společníků a orgány společnosti.....	30
5.1.3 Zrušení a zánik obchodní společnosti.....	30
5.1.4 Veřejná obchodní společnost.....	31
5.1.5 Komanditní společnost	33
5.1.6 Společnost s ručením omezeným.....	35
5.1.7 Akciová společnost.....	38
5.2 Družstvo	41
6 Další právní předpisy vztahující se k podnikatelské činnosti	43
6.1 Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů.....	43
6.2 Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.....	43
6.3 Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.....	45
6.4 Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.....	47

6.5	Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční.....	48
7	Praktická část- analýza zkoumané problematiky	49
7.1	Kritéria pro výběr vhodné právní formy podnikání	49
7.1.1	Počet zakladatelů	49
7.1.2	Základní kapitál	49
7.1.3	Rozsah ručení za závazky	50
7.1.4	Náročnost na založení a legislativní omezení.....	50
7.1.5	Vedení společnosti.....	51
7.1.6	Rozdělení zisku a daňové zatížení podnikatelů	51
7.2	Komparace jednotlivých právních forem podnikání.....	52
7.2.1	Výhody a nevýhody podnikání fyzických osob.....	52
7.2.2	Výhody a nevýhody podnikání právnických osob.....	52
	Výhody a nevýhody družstva	55
7.3	Analýza právních forem podle krajů v České republice	55
7.3.1	Analýza právních forem ve Středočeském kraji	57
8	Výsledky a diskuse	59
8.1	Výběr vhodné právní formy	59
8.2	Nejčastější formy podnikání	60
9	Závěr	61
10	Seznam použitých zdrojů	62
	Přílohy.....	67

Seznam grafů

<i>Graf 1</i>	<i>Vývoj počtu ekonomických subjektů v letech 1990 - 2003</i>	<i>15</i>
<i>Graf 2</i>	<i>Podíl fyzických a právnický 31.12.2020.....</i>	<i>16</i>
<i>Graf 3</i>	<i>Přehled živností ke konci daného roku.....</i>	<i>19</i>
<i>Graf 4</i>	<i>Podíly právnických osob k 31.12. 2019.....</i>	<i>36</i>
<i>Graf 5</i>	<i>Počty fyzických osob podle krajů</i>	<i>56</i>
<i>Graf 6</i>	<i>Počty právnických osob podle krajů</i>	<i>56</i>
<i>Graf 7</i>	<i>Ekonomické subjekty podle právní formy.....</i>	<i>58</i>

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1</i>	<i>Roční přehledy vydaných živnostenských oprávnění v období k 31.12.</i>	<i>18</i>
------------------	--	-----------

Seznam obrázků

<i>Obrázek 1</i>	<i>Intenzita podnikatelských aktivit v ČR</i>	<i>57</i>
------------------	---	-----------

Seznam použitých zkratk

Sb. - sbírka zákonů

NOZ - Nový občanský zákoník

EZP - evidence zemědělského podnikatele

s. r. o. - společnost s ručením omezeným

v. o. s. - veřejná obchodní společnost

a. s. - akciová společnost

Kč - korun českých

EU - Evropská Unie

OSVČ - osoba samostatně výdělečně činná

DPH - daň z přidané hodnoty

VZP - Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

ČSSZ - Česká správa sociálního zabezpečení

OSSZ - Okresní správa sociálního zabezpečení

1 Úvod

Podnikání patří k lidské společnosti už od dávných dob, kdy doprovázelo vývoj společnosti. Hospodářská činnost se rozvíjela už v období starověku a za několik tisíciletí se z různých forem utvořilo podnikání takové, jaké známe dnes. Podnikání se však neustále vyvíjí a je potřeba se v dnešním moderním světě přizpůsobovat novým trendům a vnějším podmínkám a využívat co nejlépe nové příležitosti. Jde o proces, který se neustále vyvíjí, a který představuje výzvu zejména pro ty, kteří se rozhodnou této činnosti věnovat.

Podnikání se dá považovat za aktivitu, do které se vkládá velké úsilí a očekávání. V dnešní době tvoří malé a střední podniky v České republice nedílnou součást ekonomiky, neboť mají mimořádný význam pro vývoj zaměstnanosti, ale i na rozvoj celkové ekonomiky státu a s ní související růst životní úrovně obyvatelstva. Podílejí se na utváření nových pracovních míst, na rozvoji jednotlivých měst a krajů a spolu s konkurenční dynamikou ekonomiky utvářejí ideální podnikatelské prostředí.

Mezi hlavní důvody, proč lidé začínají s podnikatelskou činností je dosažení zisku a snaha o jeho maximalizaci. Ne každé podnikání je však výdělečné a ne každému se podaří naplnit své cíle. Úspěšný podnikatel by neměl být omezen jen na svých technických a organizačních schopnostech, ale v mnoha případech je důležitá především originalita myšlenky nebo zvolení si vhodné právní formy podnikání a s ní spojené povinnosti, které musí podnikatel ve vztahu ke státu a jeho orgánům plnit.

Definice podnikání se prolíná hned do několika rovin, kde se jeho pojetí liší především v interpretaci. Z hlediska práva je pojem podnikání definován jako samostatná výdělečná činnost, která je vykonávána podnikatelem a jehož cílem je dosažení zisku. Z pohledu ekonomů je podnikání dynamickým procesem, který vytváří přidané hodnoty a vede kupředu ekonomiku dané země. Z psychologického pojetí je podnikání jakousi motivací něčeho dosáhnout, něco získat a osamostatnit se. Ze všech možných definic však pojem podnikání odpovídá cílevědomé opakované činnosti, jejímž cílem je poskytnout užitek všem stranám a která v sobě nese ale i mnoho rizik a zklamání. Podnikání vyžaduje mnoho času a úsilí, neustálou potřebu vytvářet něco nového, stále se zdokonalovat, ale také přijmout možnost podnikatelského rizika.

Cílem této práce je, aby si kdokoli jako potenciální zájemce o vstup do této oblasti mohl utvořit celkový obrázek o tom, jak podnikání skutečně „funguje“, jaká rizika, práva a povinnosti s sebou nese, jaké jsou jeho podmínky v současné legislativě a z jakých forem podnikání si může vybírat. Dílčím cílem je vyvodit jednotlivé výhody a nevýhody všech právních forem podnikání a také analyzovat hlavní kritéria, podle kterých by se začínající podnikatelé měli řídit.

V teoretické části práce je ujasněno, co to podnikání vlastně je, kdo je podnikatel a je nastíněna stručná historie podnikatelských činností. Další kapitoly teoretické části přibližují čtenáři jednotlivé formy podnikání, včetně informací, jak při zahájení nebo ukončení podnikatelské činnosti postupovat a jaké jsou jejich povinnosti ve vztahu k jednotlivým úřadům.

V praktické části jsou zmíněna kritéria pro výběr podnikání, podle kterých by se podnikatelé mohli a měli řídit a je provedena komparace jednotlivých forem podnikání z hlediska jejich kladů a záporů. Dále je v praktické části provedena analýza právních forem podnikání v České republice z hlediska krajů, ze kterých je více přiblížen Středočeský kraj.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je na základě analýzy platné právní úpravy vyhodnotit současný stav a ověřit teoretické poznatky v praxi v případě vývoje podnikatelských aktivit v České republice. Dále vyvodit nejčastější formy podnikání fyzických a právnických osob z hlediska všech krajů, konkrétněji pak z kraje Středočeského a to za pomoci analýzy dat dostupných na stránkách Českého statistického úřadu a Ministerstva průmyslu a obchodu. Dílčím cílem je vyhodnocení jednotlivých kritérií právních forem podnikání s návrhem nejvhodnější volby výběru a vymezit klady a zápory podnikatelské činnosti v návaznosti na jednotlivé formy podnikání.

2.2 Metodika práce

Zpracování bakalářské práce bude spočívat ve využití několika odborných výzkumných metod, které budou uplatněny následovně. Pro lepší přehlednost bude práce rozdělena na teoretickou a praktickou část, kde první část bude shrnovat teoretické poznatky vyplývající z platné právní úpravy a příslušné literatury vztahující se k podnikatelské činnosti, včetně vymezení základních pojmů. Prvotní zpracování práce bude spočívat ve sběru informací z různých zdrojů a studia dostupné literatury, přičemž autorka práce bude používat průběžné citování pod čarou. V práci budou soustředěny právní předpisy, které budou přebírány ze Sbírky zákonů dostupné na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR a dále odborná literatura vztahující se ke zkoumanému tématu a to jak v podobě publikovaných knih, tak ve formě internetových zdrojů. Důležitým internetovým zdrojem budou také stránky Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, České správy sociálního zabezpečení a Českého statistického úřadu. Zjištěné informace a nastudovaný materiál bude autorem detailně prostudován a to za průběžných konzultací s vedoucím bakalářské práce.

V úvodní teoretické části bude vymezena příslušná legislativa vztahující se k úpravě podnikatelské činnosti. Nejprve bude uveden zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (Nový), jehož ustanovení bude čerpáno přímo z příslušného dokumentu dostupného v elektronické podobě a jeho objasnění a porozumění proběhne prostřednictvím praktických komentářů z knih českých autorů. Kapitola pojednávající o podnikání fyzických osob, včetně jejích podkapitol, bude zpracována na základě

zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Kapitola upravující podnikání právnických osob, kde budou zmíněny všechny formy tohoto podnikání, bude vycházet jak z Nového občanského zákoníku, tak ze zákona č. 90./2012 Sb., o obchodních korporacích. Odstavce zákonů budou vyloženy stručnou literární rešerší a budou obdobně doplněny dalšími příslušnými právními prameny vztahující se k podnikatelské činnosti jako jsou zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění či zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Z hlediska daní pak budou zmíněny zákony: zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Dále budou vymezeny informace o orgánech státní správy na úseku kontroly podnikání.

Praktická část práce se zaměří na analýzu zkoumané problematiky. Informace ucelené z teoretické části práce budou interpretovány a hodnoceny v podobě autorova vlastního pojednávání o platné právní úpravě jednotlivých forem podnikání, kde budou vymezeny jednotlivá kritéria, kterými by se začínající podnikatelé měli řídit a budou vyhodnoceny jednotlivé klady a zápory všech právních forem podnikání, kterými se tato práce bude zabývat. Následně bude v praktické části provedena statistická analýza vývoje podnikatelských činností na území ČR z hlediska krajů, ze kterých bude podrobněji analyzován hlavně Středočeský kraj. Analýza proběhne metodou sekundárního výzkumu, kdy nejprve budou využity dostupné statistické údaje zveřejněné na webových stránkách, které budou autorem následně zpracovány a vyhodnoceny vlastní interpretací výsledků.

3 Teoretická východiska

Oblast podnikání se obdobně jako ostatní činnosti řídí příslušnou právní úpravou, kterou v této oblasti ještě před nedávnem zastával zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Obchodní zákoník byl ale v souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku (dále jen NOZ) k 1. 1. 2014 zrušen a nahrazen především zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v platném znění a již zmíněným NOZ- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění. Dalším souvisejícím právním pramenem je zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, v platném znění.

3.1 Vymezení základních pojmů

Občanský zákoník definuje, že *podnikatelem* je ta osoba „*kteřá samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku. Za podnikatele se považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.*“¹

Podnikat lze jako fyzická osoba nebo formou právnické osoby. Za podnikatele je považována osoba, která je zapsaná v obchodním rejstříku, jehož podmínky jsou ustanoveny v zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Podnikatelem je pak osoba, která má k podnikání živnostenské či jiné oprávnění podle příslušného zákona.²

Obchodní rejstřík je veřejný seznam, vedený v elektronické podobě pověřenými tzv. rejstříkovými soudy a jsou v něm uvedeny všechny podstatné údaje o podnikateli a jeho podniku. Povinně se do něj zapisují obchodní společnosti, družstva a fyzické osoby, jestliže výše jejich výnosů nebo příjmů, snížených o daň z přidané hodnoty, dosáhla nebo přesáhla za poslední dvě bezprostředně předcházející účetní období částku

¹ § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

² § 421 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

120 milionů korun. Kdokoli může do obchodního rejstříku nahlížet a pořizovat z něj opisy.³

Nemá-li podnikatel *obchodní firmu*, musí právně jednat pod svým vlastním jménem, ke kterému připojí dodatky charakterizující více jeho osobu nebo obchodní závod, které nesmí být klamně.⁴ Obchodní firma je v NOZ definována jako „*jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku*“ s tím, že podnikatel nesmí mít více obchodních firem najednou a obchodní firma nesmí být zaměnitelná s jinou.⁵ Obchodní firma je u fyzické osoby tvořena jejím jménem a příjmením a případně dodatkem, který odlišuje osobu podnikatele či předmět činnosti. Firma právnické osoby obsahuje její název a dodatek odlišující právní formu.⁶

Samotné *podnikání* je soustavnou činností prováděnou samostatně podnikatelem pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku. Při rozvinutí této definice je třeba vysvětlit, že soustavnou činností se rozumí taková činnost, která je vykonávána opakovaně a pravidelně. Pokud je podnikatelem fyzická osoba, jedná sám osobně pod svým jménem a příjmením. V případě právnické osoby jedná zastupující statutární orgán a vystupuje pod svým názvem obchodní firmy. Podnikatel, ať už jako fyzická osoba nebo právnická osoba nese za výsledky své činnosti plnou zodpovědnost a vykonávanou činnost musí provádět za účelem dosažení zisku (i když jej nemusí být dosaženo).⁷

Obecně je *podnik* subjektem, ve kterém dochází k přeměně vstupů (zdrojů) na výstupy (statky). Stručněji je podnik interpretován jako uspořádaný soubor hmotných, nehmotných a osobních složek podnikání. Právně k němu náleží další věci, práva a jiné majtkové hodnoty, které patří podnikateli, a které slouží k výkonu podnikání nebo by podle svého charakteru k tomuto účelu měly sloužit.⁸

³ § 42 až § 45 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ § 422 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 423 odst. 1. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ § 425 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ SRPOVÁ, Jitka a Václav ŘEHOŘ. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada Publishing, 2010, 18 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

⁸ Tamtéž 17 s.

3.2 Podnikatel a právo

Právní prostředí, ve kterém podnikatelé provozují svoji činnost bývá často nejproblematictější sekci celého podnikání. Právní podmínky pro podnikatele zajišťuje svými orgány prostřednictvím zákonů stát. Stát ovlivňuje a reguluje funkci soukromých sektorů svým právním rámcem, jehož dodržování je kontrolováno mocí soudní. K ustanovení institucionálního rámce pak slouží moc výkonná. Jestliže právní rámec správně nestimuluje funkce soukromé sféry, vládní politiky selhávají a rozpočet se stává nevyrovnaným. V takovém případě by prvotní zásahy státu měly směřovat hlavně k sestavení právního rámce, rozpočtu a politik. Přímé zásahy státu by měly být jen ojedinělé.⁹

3.3 Historický vývoj podnikatelské činnosti

Počátky hospodářských aktivit lze nalézt už v samotném starověku, kdy byly ovlivňovány vyspělostí dávných kultur. Už v době Babyloňanů, Egyptanů, Řeků či Římanů se objevovali drobní podnikatelé, kteří tvořili danou část populace. Často docházelo ale k poškození ze strany spotřebitele, neboť kvalita tehdejších výrobků nebyla příliš vysoká. Není se tak čemu divit, že již v těchto dávných dobách započalo prvotní úsilí o právní úpravu těchto vztahů. Takovým příkladem může být například Chammurapiho zákoník vytesaný do mramorového sloupu, jehož obsah se skládá především ze zvykového práva. Upravoval na 282 článků, řešících právní otázky z hlediska rodiny, soukromého vlastnictví, obchodu a cen, ale i násilné zločiny.¹⁰

Podnikání má i ve středoevropských státech hluboké tradice, neboť naše země patřily v historii mezi ty nejrozvinutější. V dobách Rakouska- Uherska byli drobní podnikatelé nuceni vykonávat svou činnost v nepříliš vhodných podmínkách. Začali se proto seskupovat do různých organizací, aby tak posílili své postavení. Nejprve se sdružovali řemeslníci podobných oborů, aby mohli lépe hájit své společné zájmy. Postupem času se z těchto řemeslnických bratrstev přecházelo na složitější formu sdružení, kterou byly cechy. Ty byly specifické svou velkou autonomií z hlediska administrativních a výkonných orgánů, v jejichž čele byli cechmířtři, kteří zastupovali cech navenek

⁹ MALACH, Antonín a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, 2005. 76 s. ISBN 80-247-0906-6.

¹⁰ KLÍMA, Josef. *Nejstarší zákony lidstva. Chammurapi a jeho předchůdci*. 1. Vydání. Praha: Academia, 1979. ISBN 509-21-856.

a vykonávali správu nad cechem a jeho pokladnicí. Během 15. století došlo k obrovskému nárůstu nových živností a řemesel, a tak cechovní systém byl roku 1859 nahrazen novými živnostenskými společenstvy. Tato společenstva se později sdružovala ve společenství svazů.¹¹

Další etapou vývoje podnikatelských činností u nás byla doba v předválečném Československu, kdy bylo rozvinuto mnoho malých a středních podniků, které tvořily podstatnou část tamní ekonomiky. Během 30. let minulého století patřilo Československo mezi země s nejrozvinutějším průmyslem. Fungoval zde tradiční tržní systém se silným soukromým sektorem a rozvinutou demokracií inspirovanou ze západních zemí. Na východní země se zahraniční obchod orientoval velmi málo a tento trend byl udržen až do roku 1948.¹²

K velkému rozvratu československého hospodářství došlo po druhé světové válce v letech 1945 a 1948. Nejprve byly znárodněny podniky, které měly nad 500 zaměstnanců a o 3 roky později podniky nad 50 zaměstnanců. Tradiční tržní systém i ekonomika se přeměnily na centrálně plánované hospodářství, kde státní plánovací orgány výrobcům rázně stanovily co, za jakou cenu, kolik a pro koho budou vyrábět. Souhrnem těchto rozhodnutí byl centrální státní plán, který byl zpravidla dvouletý či pětiletý a za který zodpovídal ředitel podniku. Centrálně plánovaná ekonomika byla charakteristická pro socialistické státy (tj. pro státy, které byly součástí SSSR¹³). Během následujících deseti let tak drasticky klesl hrubý domácí produkt z malého a středního podnikání. Odůvodněním tehdejší politiky bylo podpořit rozvoj velkých podniků a snížení nákladů výrobních středisek. Státy s plánovanou ekonomikou se po rozpadu Sovětského svazu transformovaly na smíšené ekonomiky nebo zanikly.¹⁴

Mezi roky 1956-1988 rapidně poklesl počet zaměstnanců v malých podnicích, kdežto ve firmách s více než 2 500 zaměstnanci ve stejném období naopak prudce vstoupil až na 56 % celkové zaměstnanosti. V roce 1988 bylo ve velkých zpracovatelských podnicích zaměstnáno až 98,6 % populace. Důsledkem monopolizace ekonomiky

¹¹ MALACH, Antonín a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, 2005, 23 s. ISBN 80-247-0906-6.

¹² ZEMANOVÁ, Marta. *Podnikatelská činnost v Československu v období 1918-1938* [online]. Praha, 2009 [cit. 2021-03-05]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/31kx8v/>>.

¹³ SSSR byl euroasijský stát zvaný „*Svaz sovětských socialistických republik*“ se socialistickým zřízením, který existoval mezi roky 1922 až 1991 na většině území dřívějšího Ruského impéria.

¹⁴ DOLEŽALOVÁ, Antonie. What to Do? Impact of the Nazi and the Soviet Control Models on the Post-War Restoration of the Future "Communist" Czechoslovakia. *Acta Oeconomica Pragensia* [online]. 2009, 17(4), 62-83 [cit. 2021-03-10]. ISSN 05723043. Dostupné z: doi:10.18267/j.aop.279.

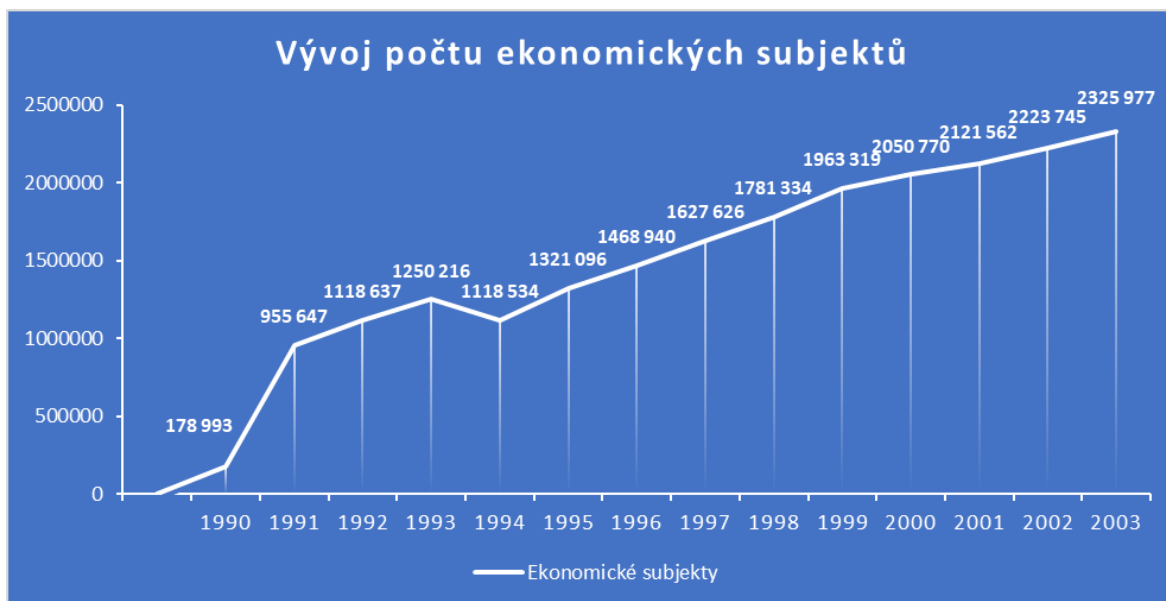
a podcenění malých podniků bylo odstranění hospodářské soutěže v oblasti drobného obchodu a služeb a výsadní postavení v ekonomice měly jen velké podniky. Záměr zřizovat malé podniky a družstva nebyl příliš úspěšný a to hlavně z důvodu, že i na tak malé podniky se uplatňoval model řízení přizpůsobený na velké podniky. Nespokojenost obyvatelstva mezi roky 1970-1989 postupně gradovala a v ekonomice docházelo ke stále větším problémům, což vedlo téměř až k úplnému odstranění oblasti malého a středního podnikání. Nedostatek malého a středního podnikání byl pocíten nejvíce v oboru služeb a tak v roce 1977 začal udělovat národní výbor povolení k vykonávání určitých druhů služeb. I přes tyto nápomocné aktivity však docházelo k potlačování soukromého vlastnictví, že v roce 1989 osob samostatně výdělečně činných (převážně řemeslníků) bylo pouhé 1,2 %.¹⁵

Soukromý sektor začal nabírat na důležitosti po listopadových událostech v roce 1989, kdy se započalo s reorganizací a obnovou soukromého sektoru. Podnikatelská sféra nabírala na popularitě zejména díky makroekonomické a privatizační politice vlády. Vláda spontánně motivovala a pobízela občany k využití vlastních prostředků na znovuoobnovení soukromého sektoru, což vedlo k obrovskému nárůstu soukromých podnikatelů, že během jednoho roku vzniklo na 159 973 podnikatelských subjektů. Velikost soukromého sektoru se rok co rok zvyšovala až do roku 1994, kdy naopak došlo k menšímu poklesu, poněvadž někteří podnikatelé selhávali v placení svých zakázek, které šly ruku v ruce se špatnou dostupností úvěrů a postupným nárůstem inflace. Jak můžeme vidět v **Grafu 1** na následující stránce další rok nastal opět nárůst podnikatelských subjektů, který trvá až dodnes.¹⁶

¹⁵ MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 24. ISBN 80-247-0906-6.

¹⁶ Tamtéž, s. 24.

Graf 1 Vývoj počtu ekonomických subjektů v letech 1990 - 2003

Zdroj: Vlastní zpracování podle Statistické ročenky České republiky z roku 2004.¹⁷

V současné době existuje v České republice celkem 2 892 452 ekonomických subjektů, z nichž 1 985 864 tvoří soukromí podnikatelé. Většina těchto podnikatelů spadá do oblasti malého a středního podnikání.¹⁸

4 Podnikání fyzických osob

Jak bylo již zmíněno, podnikatelem je osoba, která vykonává výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem a to na vlastní účet a vlastní zodpovědnost. Začínající podnikatel si může předem zvolit, zda bude v podnikání vystupovat jako fyzická nebo právnická osoba. V České republice převládá především podnikání fyzických osob (viz. **Graf 2** na další stránce), které podnikají většinou na základě živnostenského oprávnění, ale mohou vykonávat svoji činnost i v jiné formě podnikání, jako jsou například zemědělci či jiná svobodná povolání.

¹⁷ Statistická ročenka České republiky - 2004. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2004 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/10n1-04-2004-1200>.

¹⁸ Statistická ročenka České republiky - 2020. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/12-organizacni-struktura-narodniho-hospodarstvi-1669jxrlb7>.

Graf 2 Podíl fyzických a právnických 31.12.2020

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze Statistické ročenky ČR 2020.¹⁹

4.1 Živnostenské podnikání

Živnostenské podnikání (dále jen „živnost“) představuje specifickou třídu podnikání v oblasti výroby, obchodu a poskytování služeb. Živnostenské podnikání je upraveno zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů a nařízením vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. „Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“²⁰ Živností nemůže být taková činnost, která je zákonem zakázána nebo taková činnost, která odporuje dobrým mravům. Vše, co není živností je uvedeno v § 3 živnostenského zákona. Mezi ně patří například činnosti fyzických osob veterinárních lékařů, advokátů, auditorů, činnost bank, výroba elektřiny a další činnosti, které spadají pod jinou právní úpravu.²¹

Provozovat živnost lze pouze na základě oprávnění k provozování živnosti. Živnostenské oprávnění, které vzniká, až na výjimku uvedenou v odstavci 5 živnostenského zákona, právnickým osobám zapsaných již do obchodního rejstříku

¹⁹ Statistická ročenka České republiky - 2020. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/12-organizacni-struktura-narodniho-hospodarstvi-1669jxrlb7>.

²⁰ § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. 15. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 4-7 s. ISBN 978-80-7598-090-8.

(nebo obdobného rejstříku), právnickým osobám, které se do obchodního rejstříku nezapisují a fyzickým osobám:

- u živností ohlašovacích dnem ohlášení;
- u živností koncesovaných dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

Zahraniční fyzická osoba musí navíc doložit doklad o povolení k pobytu.²²

Za soustavnou činnost se považuje činnost stálá, nikoliv činnost jednorázová.

Význam samostatnosti pak spočívá v samostatném provozování živnosti, která se odlišuje oproti zaměstnaneckému poměru tím, že osoba která má živnostenské oprávnění jedná jak samostatně, na svou odpovědnost, tak i samostatně o své činnosti rozhoduje. Provozovat živnost pod vlastním jménem pak znamená, že podnikatel nesmí mít víc obchodních firem a provozováním na vlastní odpovědnost se rozumí, že podnikatel, ať už jako fyzická či právnická osoba, zodpovídá za své závazky celým svým majetkem. Účelem provozování živnosti je dosažení zisku. Není však důležité, jak bude zisk použit nebo zda jej bude skutečně dosaženo, s výjimkou podnikání spolků, které musí podnikat v souladu se svými stanovami. Aby činnost byla považována za živnost, musí splňovat všechny tyto podmínky zároveň.²³

Jak můžeme vidět na následující stránce v **Tabulce 1**, počet vydaných živnostenských oprávnění se v České republice za posledních 5 let zvyšuje.

²² § 10 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

²³ HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. 15. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 2-4 s. ISBN 978-80-7598-090-8.

K 31.12. 2020 bylo vydáno 3 921 322 živnostenských oprávnění, což je o 9 % více než v roce 2015 a dokonce až o 23% než v roce 2010 (viz. **Graf 3** str. 19), kdy bylo vydáno na 3 009 443 živnostenských oprávnění.

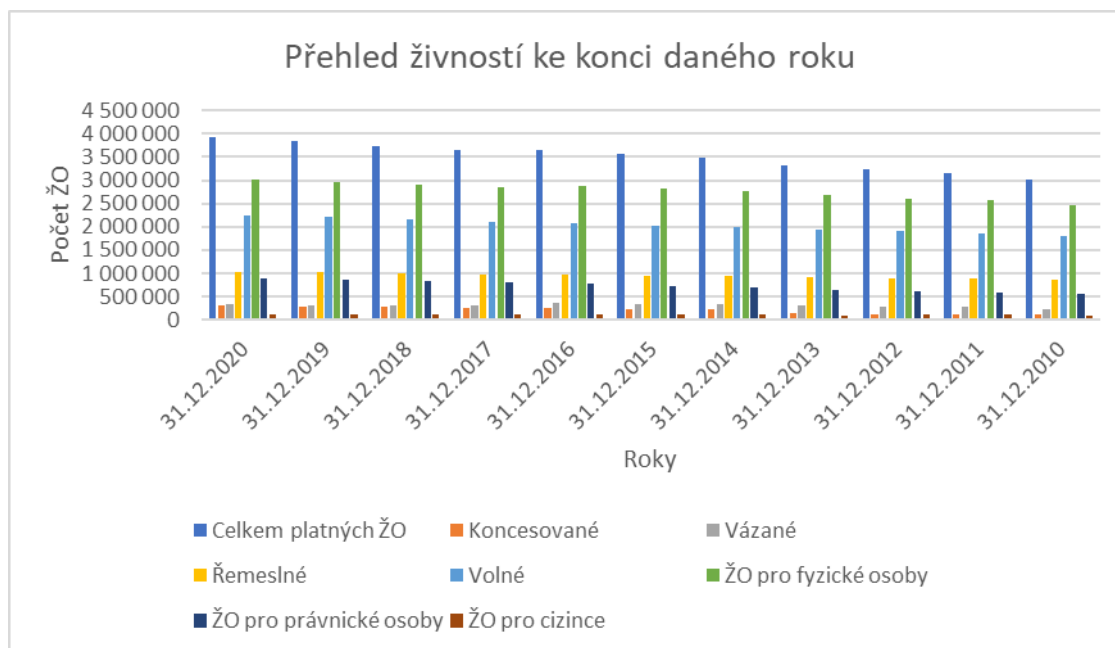
Tabulka 1 Roční přehledy vydaných živnostenských oprávnění v období k 31.12.

Počty vydaných živnostenských oprávnění						
Počet ke dni:	31.12. 2020	31.12. 2019	31.12. 2018	31.12. 2017	31.12. 2016	31.12. 2015
Celkem platných ŽO	3 921 322	3 831 792	3 743 413	3 660 644	3 645 647	3 556 358
Živnosti koncesované	300 402	287 915	274 695	262 937	248 137	232 298
Živnosti vázané	334 193	317 013	308 220	299 786	360 637	346 865
Živnosti řemeslné	1 033 228	1 017 046	998 126	981 317	964 650	948 230
Živnosti volné	2 253 499	2 209 818	2 162 372	2 116 604	2 072 223	2 028 965
ŽO pro fyzické osoby	3 023 756	2 961 390	2 904 078	2 854 598	2 871 189	2 819 905
ŽO pro právnické osoby	897 566	870 402	839 335	806 046	774 458	736 453
ŽO pro cizince	131 155	124 568	118 173	113 817	111 034	107 255

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací z Ministerstva průmyslu a obchodu, 2020.²⁴

²⁴ Roční přehled podnikatelů a živností. MPO [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/rocní-prehled-podnikatelu-a-zivnosti--222295/>.

Graf 3 Přehled živností ke konci daného roku

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací Ministerstva průmyslu a obchodu, 2020.²⁵

4.1.1 Rozdělení živností

Živnostenský zákon dále rozděluje druhy živností na:

- *ohlašovací*, které pro splnění stanovených podmínek smějí být provozovány na základě ohlášení, které žadatel oznamuje živnostenskému úřadu;
- *koncesované*, které smějí být provozovány na základě koncese, tj. vyžadují zvláštní odbornou způsobilost.

Ohlašovací živnosti se dále dělí na:

- *živnosti řemeslné*, pro které je podmínkou provozování živnosti odborná způsobilost;
- *živnosti vázané*, u kterých je také podmínka prokázat odbornou způsobilost;
- *živnosti volné*, u kterých zákon nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti.²⁶

U řemeslných živností se odborná způsobilost prokazuje nejčastěji výučním listem v příslušném oboru nebo jiným dokladem potvrzující ukončené vzdělání v daném oboru

²⁵ Roční přehled podnikatelů a živností. MPO [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2021 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/živnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/ročni-prehled-podnikatelů-a-živností--222295/>.

²⁶ § 19 až § 21 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

nebo ukončený rekvalifikační kurz. Stejně tak je tomu u živností vázaných, kde se odborná způsobilost prokazuje ukončeným vzděláním, ukončeným rekvalifikačním kurzem nebo alespoň dokladem o vykonání příslušné praxi v daném oboru. Nejjednodušší je vyřízení volné živnosti, u které zákon nevyžaduje žádnou odbornou způsobilost, tudíž k získání živnostenského oprávnění postačí, aby měl žadatel splněny všeobecné podmínky provozování živnosti, kterými jsou:

- plná svéprávnost, kterou lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti;
- bezúhonnost.²⁷

Živnosti koncesované jsou oproti dvěma předchozím živnostem vybrané činnosti, jejichž provozování vyžaduje státní souhlas podle zvláštního právního předpisu. Možno říci, že jde o nejsložitější formu získání živnostenského oprávnění. Jde například o některé činnosti v oblasti zbraní a střeliva, distribuce pohonných hmot, provozování krematoria či pohřební služby a mnoho dalších.²⁸

4.1.2 Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík je informační systém veřejné správy, ve kterém jsou zaznamenávány údaje o podnikatelích (fyzických i právnických osobách) stanovené živnostenským zákonem včetně jejich změn. Vrcholným správcem živnostenského rejstříku je Živnostenský úřad České republiky, jehož působnost vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu. Jeho provozovateli v přenesené působnosti jsou pak krajské a obecní živnostenské úřady.²⁹

Živnostenský rejstřík je veden v elektronické podobě a jsou v něm evidovány následující údaje:

- fyzických a právnických osobách tuzemských i zahraničních, jejich adresy pobytu nebo sídla na území České republiky;
- předmět podnikání;
- druh živnosti;
- provozovna nebo provozovny, ve kterých je živnost provozována;

²⁷ HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. 15. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 60-69 s. ISBN 978-80-7598-090-8.

²⁸ Seznam živností – živnosti koncesované. *iPodnikatel* [online]. Zlín: iPodnikatel, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/seznam-zivnosti-zivnosti-koncesovane/>.

²⁹ § 60 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

- doba platnosti živnostenského oprávnění a datum jeho vzniku či zániku;
- doba pozastavení nebo přerušování provozování živnosti;
- rozhodnutí o úpadku a o insolvenčním řízení, jejich pozastavení;
- vstup právnické osoby do likvidace;
- překážka provozování živnosti;
- pokuty uložené živnostenskými úřady sankční opatření uložené jinými správními orgány a další.³⁰

Živnostenský rejstřík je veden jako veřejný seznam s výjimkami stanovených zákonem. Je volně přístupný a za poplatek do něj může každý nahlížet a pořizovat si z něj kopie a výpisy. Veřejná část obsahuje identifikační údaje o podnikatelích jako jméno a příjmení, název, předmět podnikání, sídlo, apod. Veřejným seznamem však není přehled o uložených pokutách v souvislosti s podnikáním, údajích o bydlišti a místě pobytu nebo rodných číslech. Tyto údaje jsou sdělovány jen správním orgánům, které dané údaje potřebují pro výkon své činnosti nebo podnikatelům, jichž se údaje týkají.³¹

Živnostenský rejstřík musí být v případě nějakých změn doplňován, plní tak zejména funkci kontrolní a evidenční. Výpisem z živnostenského rejstříku se dokazují veškeré skutečnosti vztahující se k podnikatelskému subjektu.

4.1.3 Ohlašování živnosti

Ohlášení živnosti provede fyzická nebo právnická osoba, která hodlá provozovat ohlašovací živnost (řemeslnou, vázanou nebo volnou) na živnostenském úřadě prostřednictvím jednotného registračního formuláře (viz. **Příloha 1**) vydaným Ministerstvem průmyslu a obchodu. V ohlášení se uvede:

- jméno a příjmení, popřípadě obchodní firmu, státní občanství, adresu bydliště, rodné číslo, datum narození, místo narození (obec, okres, stát) a rodné příjmení, u právnických osob pak také členy statutárního orgánu;
- zahraniční fyzická osoba pak navíc uvede adresu bydliště mimo území ČR a adresu místa pobytu ČR, včetně doby povoleného pobytu;

³⁰ HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. 15. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 119-121 s. ISBN 978-80-7598-090-8.

³¹ Živnostenský rejstřík. *MPO* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2017 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/zivnostensky-rejstrik/zivnostensky-rejstrik--227173/?fbclid=IwAR2uMgEAPvqhukeT-89qkKgrMk6Kvk9w0swgs5hZPNWjIZvWd7kQV4U4mzM>.

- adresu sídla;
- předmět podnikání, který třeba vymezit dostatečně určitě a jednoznačně;
- identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno;
- provozovnu nebo provozovny, ve kterých bude provozování živnosti zahájeno bezprostředně po vzniku živnostenského oprávnění, s výjimkou mobilních provozoven a automatů;
- titul nebo vědeckou hodnost zapisované do občanského průkazu, pokud se budou při používání živnosti používat.³²

Ohlašovatel může ohlášení provést osobně na Centrálním registračním místě (dále jen „CRM“) jakéhokoli obecního živnostenského úřadu nebo může ohlášení danému úřadu zaslat elektronicky (s elektronickým podpisem nebo do datové schránky úřadu) nebo poštou. Další možnou variantou, jak provést ohlášení, je na kontaktním místě veřejné správy, zvané Czech POINT.³³

Ohlašovatel si s sebou na živnostenský úřad musí vzít všechny následující dokumenty:

- občanský průkaz;
- doklady, které prokazují jeho odbornou způsobilost, vyžaduje-li to zákon;
- doklad, který prokazuje právní důvod pro užívání prostor, kde bude mít podnikatel své sídlo, pokud se liší od bydliště (např. písemné souhlasné prohlášení vlastníka nemovitosti o umístění sídla);
- doklad o zaplacení správního poplatku za ohlášení živnosti, který činí 1 000 Kč (lze jej zaplatit na pokladně příslušného úřadu);
- doklady o bezúhonnosti, které nesmí být starší 3 měsíce (nevyžaduje se u občanů ČR, dokládá se výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný správním orgánem daného státu);
- u zahraniční fyzické osoby doklad prokazující udělení víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu (týká se osob ze třetích zemí, kteří nejsou občané EU).³⁴

³² § 45 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

³³ HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. 15. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 87 s. ISBN 978-80-7598-090-8.

³⁴ § 46 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

V případě, že podnikatel sám nemá dostatečně vysokou kvalifikaci nebo praxi, může v daném oboru podnikat prostřednictvím odpovědného zástupce. Ustanoví-li si podnikatel odpovědného zástupce, musí při ohlášení navíc doložit dokumenty týkající se odpovědného zástupce (tj. doklady prokazující jeho odbornou způsobilost, souhlasné prohlášení odpovědného zástupce, že souhlasí s ustanovením do funkce s ověřeným podpisem a doklad o bezúhonnosti).³⁵

Splňuje-li ohlášení veškeré náležitosti a podnikatel zároveň splňuje všechny další podmínky živnostenského zákona, živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku a do 5 pracovních dnů vydá podnikateli výpis z živnostenského rejstříku (tj. živnostenský list). Pokud podnikatel nesplnil všechny podmínky nebo pokud nedodržel v ohlášení formální náležitosti, živnostenský úřad jej vyzve k nápravě. Pokud podnikatel nedostatky odstraní ve stanovené lhůtě (nejméně 15 dnů) tak platí, že ohlášení bylo od počátku bezchybné a dnem ohlášení vznikne živnost. Živnostenský úřad po vydání živnostenského oprávnění rozešle jeho opis příslušnému správci daně, vykonávající správu daně z příjmů, úřadu práce, správě sociálního zabezpečení, příslušné zdravotní pojišťovně a Českému statistickému úřadu a to ve lhůtě 30 dnů ode dne provedení zápisu do živnostenského rejstříku. Zákon rovněž stanovuje povinnost oznamovat uvedené údaje Ministerstvu vnitra. V případě, že by podnikatel nedostatky neodstránil, živnostenský úřad rozhodne, že dnem ohlášení živnost nevzniká.³⁶

U koncesované živnosti musí fyzická nebo právnická osoba podat na živnostenský úřad žádost o vydání koncese. Náležitosti žádosti o koncesi jsou podobné náležitostem u ohlášení živnosti uvedených v § 45 a § 46 živnostenského zákona. Před rozhodnutím o koncesi živnostenský úřad zjišťuje, zda byly splněny všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti a zda neexistuje překážka, která by bránila v provozování živnosti. Nejsou-li splněny některé podmínky nebo pokud nebyli dodrženy v žádosti povinné náležitosti, živnostenský úřad vyzve žadatele k nápravě ve stanovené lhůtě. Pokud žadatel ve stanovené lhůtě závady odstraní, živnostenský úřad zahájí projednávání žádosti. O přidělení koncese je rozhodnuto do 60 dnů od doručení žádosti. Správní poplatek za přijetí žádosti o koncesi činí 1 000 Kč.³⁷

³⁵ § 46 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. 15. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 96-103 s. ISBN 978-80-7598-090-8.

³⁷ § 50 až § 54 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

4.1.4 Živnostenská kontrola

Živnostenská kontrola je upravena v § 60 živnostenského zákona. Živnostenskou kontrolu provádějí v rámci své působnosti živnostenské úřady, jako příslušné orgány státní správy. Stejně tak je zákonem stanoven i rozsah působnosti živnostenské kontroly, do které spadá:

- kontrola plnění povinností podnikatele stanovených živnostenským zákonem;
- kontrola ustanovených zvláštních předpisů vztahujících se k podnikání;
- kontrola podmínek provozování živnosti uložených v rozhodnutí o udělení koncese.³⁸

Kontrolní činnost vykonávají zaměstnanci živnostenských úřadů, kteří se v rámci živnostenské kontroly prokazují průkazem osoby vykonávající kontrolu nebo písemným pověřením k jednotlivé kontrole.³⁹ Zvláštní právní předpisy stanovují i další zástupce orgánů, kteří mohou být k živnostenské kontrole přizváni. Těmi může být například Česká obchodní inspekce, pracovníci hygienické služby nebo příslušníci Policie ČR. Podnikatel je zase oprávněn přizvat si v průběhu kontroly jím zvolenou třetí osobu.⁴⁰

Živnostenský úřad může při provedení kontroly u provozování živnosti shledat řadu nedostatků, k jejichž odstranění může podnikatele vyzvat k jejich odstranění v přiměřené lhůtě, která není zákonem jasně stanovena.⁴¹ Po provedení živnostenské kontroly může dojít k udělení sankcí, pozastavení nebo úplnému zrušení živnosti.

4.1.5 Zánik živnosti

Živnostenské oprávnění zaniká smrtí podnikatele, zrušením právnické osoby, uplynutím doby, na kterou bylo živnostenské oprávnění omezeno, výmazem zahraniční osoby z obchodního rejstříku, rozhodnutím živnostenského úřadu nebo jiného orgánu. Při zániknutí živnostenského oprávnění je živnostenský úřad povinen ohlásit tuto skutečnost dalším příslušným orgánům státní správy.⁴²

³⁸ § 60a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ § 60b zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ § 60c zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ § 60d zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² § 57 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

4.2 Podnikání v zemědělství

Podnikání v zemědělství se řídí zákonem č. 252/1997 Sb., zákon o zemědělství. „Zemědělským podnikatelem je podle dle tohoto zákona fyzická nebo právnická osoba, která hodlá provozovat zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.“⁴³ Vše, co se chápe jako zemědělská výroba, včetně hospodaření na vodních plochách, definuje § 2e odst. 3 zákona o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

4.2.1 Evidence zemědělského podnikatele

„Fyzické osoby provozující drobné pěstitelské a chovatelské činnosti anebo prodávající nezpracované rostlinné a živočišné výrobky, nepodléhají evidenci zemědělského podnikatele.“⁴⁴ Ostatní fyzické osoby se musí registrovat v evidenci zemědělského podnikatele, kterou vede Ministerstvo zemědělství. Fyzická nebo právnická osoba, která hodlá podnikat v zemědělství je povinna zaevidovat se jako zemědělský podnikatel na jakémkoli obecním úřadě s rozšířenou působností. Pokud je žadatelem fyzická osoba, musí splňovat následující podmínky:

- je osobou plně svéprávnou;
- má trvalý pobyt na území České republiky, nejedná-li se o občana České republiky nebo o občana členského státu EU;
- cizinec, který není občanem EU, pohovorem před obecním úřadem obce s rozšířenou působností prokáže základní znalost českého jazyka (tj. je-li schopen plynně a jazykově srozumitelně reagovat na otázky vztahující se k běžným situacím denního života a podnikání, a zároveň plynně přečíst běžný článek z denního tisku a ústně, vlastními slovy, sdělit jeho obsah);
- hodlá-li podnikat nezletilá osoba, musí doložit rozhodnutí soudu o přiznání svéprávnosti nebo přivolení soudu k souhlasu zákonného zástupce.⁴⁵

V žádosti o zápis do evidence zemědělského podnikatele fyzická osoba dále uvede obchodní firmu, státní občanství, rodné číslo nebo datum narození a prohlášení o tom, zda jí soud nenařídil zákaz činnosti týkající se zemědělské výroby.⁴⁶

⁴³ § 2e odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴ § 2e odst. 2 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁵ § 2e odst. 1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ § 2f zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Splňuje-li žadatel výše uvedené podmínky, obecní úřad obce jej zapíše do evidence zemědělského podnikatele a o jeho zápisu vydá žadateli osvědčení a to do 30 dnů ode dne podání žádosti. Zápis do evidence je zpoplatněn částkou 1 000 Kč.⁴⁷

4.3 CRM- jednotný registrační formulář

Centrální registrační místo (dále jen CRM) je celorepubliková síť centrálních registračních míst pro podnikatele, dostupných na jednotlivých obecních živnostenských úřadech, která byla schválena vládou České republiky v roce 2004 a na obecních živnostenských úřadech byla uvedena do provozu o dva roky později. Účelem CRM je zjednodušení administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání.⁴⁸

Ke snazšímu splnění oznamovacích povinností podnikatele se nyní používá tzv. jednotný registrační formulář vydaný Ministerstvem průmyslu a obchodu (viz. **Příloha 1**), který nahrazuje některé typy formulářů vůči jednotlivým úřadům. Při začátku podnikání se tak podnikatel může zaregistrovat hned do několika evidencí:

- ve vztahu k živnostenskému úřadu- ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi a nahlášení všech změn během podnikání;
- ve vztahu k finančnímu úřadu- přihlášení k daňové registraci;
- ve vztahu k České správě sociálního zabezpečení- oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti OSVČ a podání přihlášky k důchodovému a nemocenskému pojištění OSVČ;
- ve vztahu k úřadu práce- oznámit vznik nebo zánik volného pracovního místa;
- ve vztahu ke zdravotní pojišťovně- oznámení pojištěnce o zahájení nebo ukončení samostatné výdělečné činnosti.⁴⁹

Podání Jednotného registračního formuláře lze realizovat i elektronicky, pokud začínající podnikatel vlastní elektronický podpis nebo má zprovozněnou datovou schránku.

⁴⁷ Žádost o zápis do evidence zemědělského podnikatele. *Hradec Králové Portál Občana* [online]. Hradec Králové: Magistrát města Hradec Králové, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://portal.mmhk.cz/LifeSituation/podnikani/zadost-o-zapis-do-evidence-zemedelskeho-podnikatele?fbclid=IwAR1FUxZHZUxSmBpKmkY_j4HOoSofV3c08c0EAJJp8tOFadnrSUWawQ53zEM.

⁴⁸ HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. 15. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 88 s. ISBN 978-80-7598-090-8.

⁴⁹ Jednotný registrační formulář. *MPO* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/crm-jednotny-registracni-formular/jednotny-registracni-formular---234081/>.

Živnostenský úřad potom předává veškeré uvedené údaje příslušným úřadům do pěti pracovních dnů ode dne vzniku živnostenského oprávnění.⁵⁰

K registraci z dani příjmů fyzických osob, k dani z příjmů za zaměstnance a k dani silniční použije podnikatel formulář Ministerstva financí nebo jej lze také vyplnit přímo na živnostenském úřadě. Údaje z přihlášky pak předá živnostenský úřad příslušnému správci daně do 3 pracovních dnů ode dne uskutečnění podání.⁵¹

4.4 Jiná podnikání, autorská činnost, svobodná povolání

Samotnou skupinou samostatných výdělečných činností jsou jiná podnikání, užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv a práv podobných právu autorskému a dále svobodná povolání. Osoby se svobodným podnikáním jsou osoby podnikající na základě jiného než živnostenského zákona, jejichž činnost se řídí zvláštními zákony, vyžadujícími složení odborných zkoušek dle příslušného zákona. Jde například o činnosti advokátů, soudních znalců, exekutorů, lékařů, auditorů architektů a dalších.⁵²

Naopak u příjmů z autorských práv, vytváření uměleckých děl nebo jiných tvůrčích činností nepotřebujeme žádné odborné osvědčení.

5 Podnikání právnických osob

V následující kapitole budou zmíněny všechny formy právnické osoby, jako jsou obchodní společnosti a družstva. Základní právní úpravou podnikání obchodních společností a družstev je v české legislativě zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2014 a jsou v něm dále upraveny obchodní závazkové vztahy, postavení podnikatelů a definice základních pojmů. Obchodními korporacemi se zde společně nazývají obchodní společnosti a družstva.⁵³

⁵⁰ Jednotný registrační formulář. *MPO* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/crm-jednotny-registracni-formular/jednotny-registracni-formular---234081/>.

⁵¹ Tamtéž.

⁵² PAPULA, Jozef a kol. *Ako začat' a úspešne podnikat': Podnikateľské príbehy, vízie, stratégie a modely*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer SR, 2018. 50 s. ISBN 978-80-7552-985-5.

⁵³ § 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

5.1 Obchodní společnost

Obchodní společnost je sdružení dvou nebo více podnikatelů k provozování podnikatelské činnosti pod společným obchodním názvem. Společnost může mít formu osobní nebo kapitálové obchodní společnosti. Podstata osobních společností spočívá na přímé účasti společníků na činnosti společnosti a patří mezi ně veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. „*Osobní společnost může být založena jen za podnikatelským účelem nebo za účelem správy cizího majetku.*“⁵⁴ Každý z jejich zakladatelů má právo jednat jménem společnosti a podílet se na jejím řízení. U těchto typů společností se nevyžadují vklady společníků, ale ručení za závazky společnosti je neomezené, takže společníci ručí celým svým majetkem společně a nerozdílně. Komanditní společnost je často označována jako společnost smíšená, neboť obsahuje prvky typické pro kapitálové společnosti. Tím je například povinnost společníků vložit vklad do základního kapitálu.

Na straně druhé máme kapitálové společnosti: společnost s ručením omezeným a akciovou společnost, u kterých se společníci nemusí přímo účastnit na podnikání a za závazky společnosti ručí jen omezeně nebo neručí vůbec (např. akcionáři u akciové společnosti). Hlavním cílem takového společného podnikání je vytvoření společného základního kapitálu a jeho zhodnocení.⁵⁵

Kapitálové společnosti vytvářejí statutární orgán, který je tvořen osobami, které mohou jednat jménem společnosti, dále dozorčí radu a valnou hromadu. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, kterou svolává statutární orgán a účastní se jí všichni společníci a navíc může rozhodovat o veškerých záležitostech společnosti.

Dalšími obchodními společnostmi jsou pak evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.

5.1.1 Založení a vznik obchodní společnosti

Založení obchodní společnosti proběhne na základě písemně uzavřené společenské smlouvy. U kapitálových společností musí mít společenská smlouva formu veřejné listiny (tj. musí být proveden notářský zápis). Smlouva musí být podepsána všemi zakladateli

⁵⁴ § 2 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ PAPULA, Jozef a kol. *Ako začať a úspešne podnikat: Podnikateľské príbehy, vízie, stratégie a modely*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer SR, 2018. 55 s. ISBN 978-80-7552-985-5.

a jejich podpisy musí být úředně ověřeny. Pokud společnost zakládá jediný zakladatel, společnost se zakládá zakladatelskou smlouvou ve formě veřejné listiny.⁵⁶

Dalším krokem je potřeba složit část základního kapitálu správci vkladů. „*Vkladem je peněžní vyjádření hodnoty předmětu vkladu do základního kapitálu obchodní korporace. U akciové společnosti se vklad označuje jako jmenovitá nebo účetní hodnota akcie. Předmětem vkladu je pak věc, kterou společník nebo budoucí společník (dále jen „vkladatel“) zavazuje vložit do obchodní korporace za účelem nabytí nebo zvýšení účasti v ní (dále jen „vkladová povinnost“). Vkladovou povinnost lze splnit splacením v penězích (dále jen „peněžitý vklad“) nebo vnesením jiné penězi ocenitelné věci (dále jen „nepeněžitý vklad“).*⁵⁷ Vkladovou povinnost musí splnit vkladatel ve lhůtě, která byla stanovena společenskou smlouvou nebo zákonem o obchodních korporacích. Nepeněžitý vklad pak nesmí být tvořen službami nebo prací. Po celou dobu trvání společnosti nemá společník právo na vrácení předmětu vkladu a to ani po jejím zrušení. Správcem vkladů může být pověřen jeden ze zakladatelů nebo banka.⁵⁸

Společnost vzniká až dnem, kdy byla zapsána do obchodního rejstříku, přičemž podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku musí být podán do 90 dnů od sepsání společenské nebo zakladatelské smlouvy rejstříkovému soudu. Pokud návrh splňuje všechny náležitosti, rejstříkový soud provede zápis do 5 pracovní dnů od podání návrhu. Soudní poplatek za zápis společnosti do obchodního rejstříku činí 6 000 Kč. Po provedení zápisu soud zašle vyrozumění o zápisu společně s výpisem z obchodního rejstříku. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob stanovil, že zápisy do obchodního rejstříku mohou od 1.1. 2014 provádět také notáři. Notář ověří zakladatelské listiny a následně provede zápis. Notáři pak za provedenou službu náleží peněžitá odměna. Dnem vzniku společnost nabývá právní subjektivity, což znamená, že společnost může činit jednotlivé úkoly vlastním jménem a nese za ně odpovědnost.⁵⁹

⁵⁶ § 8 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁷ § 15 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁸ § 16 až § 18 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁹ Přímý zápis do obchodního rejstříku notářem. *Notářská komora České republiky* [online]. Praha: Notářská komora České republiky, 2019 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/sluzby/pravnicke-osoby-a-podnikani/primy-zapis-do-obchodniho-rejstriku-notarem?fbclid=IwAR3NU1hvWVdK0fYZ33u_BFsVP3jedlnvZuKHcEcr1pXtHP5lh6d2urAep7s.

5.1.2 Základní kapitál, podíly společníků a orgány společnosti

Základní kapitál společnosti je tvořen souhrnem všech vkladů. Výše základního kapitálu se liší podle jednotlivých typů společností.⁶⁰ Podíl ve společnosti představuje účast společníka v obchodní korporaci, práva a povinnosti s tím spojené. Každý společník smí mít nanejvýš jeden podíl v té samé obchodní korporaci; to však neplatí pro kapitálové společnosti a pro podíly komanditisty. Podíl na zisku pak jde rozdělit jen mezi společníky obchodní korporace, pokud společenská smlouva neurčí jinak. Splatnost podílu na zisku je z kapitálových společností do 3 měsíců ode dne, kdy bylo přijato rozhodnutí nejvyššího orgánu společnosti o jeho rozdělení. Podíl na zisku u osobních společností je pak splatný do 6 měsíců od konce účetního období. O vyplacení podílu na zisku rozhoduje statutární orgán.⁶¹

Nejvyšším orgánem osobních společností jsou všichni její společníci, u kapitálových společností valná hromada a v případě družstva je nejvyšším orgánem členská schůze. Kontrolními orgány obchodních korporací jsou dozorčí rada, kontrolní komise či jiný obdobný orgán. Statutární orgán je pak orgán, který tvoří osoby oprávněné jednat za právnickou osobu. Statutárním orgánem může být jedna osoba nebo kolektiv. U osobní společnosti je statutárním orgánem každý její společník a u společnosti s ručením omezeným je to každý jednatel (pokud společenská smlouva neurčí, že kolektivní orgán netvoří více jednatelů).⁶²

5.1.3 Zrušení a zánik obchodní společnosti

Obchodní společnost může být zrušena vlastním rozhodnutím (například valnou hromadou) nebo soudem, pokud návrh na zrušení společnosti podá někdo, kdo na tom má právní zájem. Návrh může případně podat i státní zastupitelství, pokud na tom shledá vážný veřejný zájem. K takovéto nucené likvidaci dochází, jestliže:

- společnost pozbyla všechna podnikatelská oprávnění (to neplatí v případě, byla-li společnost založena za účelem správy vlastního majetku nebo za jiným účelem, než je podnikání);
- není schopna plnit svůj účel a vykonávat svou činnost po delší dobu než jeden rok;

⁶⁰ § 30 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ § 30 až § 34 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² § 44 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

- nemůže vykonávat svoji činnost pro nepřekonatelné rozpory mezi společníky;
- provozuje-li činnost bez fyzických osob, kterou mohou podle jiného právního předpisu vykonávat pouze fyzické osoby.⁶³

Závěrečná zpráva o likvidaci (obsahující její průběh, návrh na použití likvidačního zůstatku a účetní závěrku) musí být předána nejvyššímu orgánu obchodní korporace. Soud nebo statutární orgán společnosti jmenuje fyzickou osobu likvidátorem, který má učinit následující úkony vedoucí k likvidaci společnosti. Likvidátor musí zajistit uchování uvedených dokumentů minimálně po dobu 10 let od zániku obchodní korporace. Pokud je společnost zrušena bez likvidace, musí uchování těchto dokumentů zařídit její nový právní nástupce. Likvidace končí rozdělením likvidačního zůstatku, který likvidátor podá do 30 následujících dnů návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku.⁶⁴ Návrh na výmaz společnosti se podává na formuláři, který je společný pro všechny typy společností i družstvo. Společnost zaniká dnem výmazu z obchodního rejstříku.

5.1.4 Veřejná obchodní společnost

*„Veřejná obchodní společnost je společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně“*⁶⁵. To znamená, že společníci neručí jen do výšky svého vkladu, ale i celým svým majetkem, včetně majetku osobního. Pokud je společníkem fyzická osoba, musí splňovat všechny zákonem stanovené podmínky podnikání. Pokud je společníkem právnická osoba, svá práva a povinnosti provádí prostřednictvím jí pověřeným zmocněncem, kterým smí být pouze fyzická osoba.⁶⁶

Obchodní jméno společnosti musí obsahovat označení *„veřejná obchodní společnost“*, které může být nahrazeno zkráceným názvem *„veř. obch. spol.“* nebo *„v. o. s.“*. Pokud firma obsahuje jméno alespoň jednoho ze společníků, postačí označení *„a spol.“*⁶⁷.

⁶³ § 93 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ § 94 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ § 95 odst. 1. zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁶ § 95 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁷ § 96 odst. 1. zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

Společnost vzniká zápisem do obchodního rejstříku. Návrh na zápis předkládají všichni společníci spolu se zakladatelskou společenskou smlouvou, která byla mezi společníky uzavřena. Společenská smlouva musí obsahovat:

- obchodní jméno a sídlo společnosti;
- předmět podnikání nebo informaci o tom, že společnost byla založena za účelem správy vlastního majetku;
- přesné určení společníků, tj. jméno a příjmení a jejich bydliště.⁶⁸

„*Společenskou smlouvou se řídí právní poměry společníků, a pokud není uvedeno ve smlouvě jinak, jsou podíly všech společníků stejné.*“⁶⁹ Společenská smlouva musí být podepsána všemi zakladateli a jejich podpisy musí být úředně ověřeny. K návrhu na zápis do obchodního rejstříku společnost přiloží ještě doklady prokazující oprávnění k podnikání, doklady o právním vztahu k nemovitostem užívaných pro podnikání (např. nájemní smlouvu), výpisy z rejstříků trestů a případně jiné doklady o společnících. Zákon nenařizuje v. o. s. povinnost utvářet základní kapitál. Vklady společníků jsou dobrovolné, případně jsou upraveny společenskou smlouvou.

Za společnost jedná statutární orgán, který zastupují všichni společníci, není-li ve společenské smlouvě ustanoveno jinak. Pokud je obchodním vedením společnosti pověřen jen jeden společník, ostatní toto oprávnění ztrácejí.⁷⁰ K rozhodování ve věcech společnosti je potřeba souhlasu všech společníků, pokud neurčí společenská smlouva jinak.⁷¹

V. o. s. musí vést účetnictví, ale nepodává priznání k dani z příjmů právnických osob. Zisk se dělí mezi společníky obvykle rovným dílem a všichni společníci jej musí jednotlivě zdanit ve svých priznáních fyzických osob. Případná ztráta se podobně považuje za ztrátu každého ze společníků v rámci jejich priznání a všichni společníci nesou ztrátu společně a nerozdílně.⁷²

⁶⁸ § 98 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁹ § 97 odst. 1. zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁰ § 106 odst. 1. zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁷¹ § 105 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁷² PAPULA, Jozef a kol. *Ako začať a úspešne podnikat': Podnikateľské príbehy, vízie, stratégie a modely*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer SR, 2018. 54 s. ISBN 978-80-7552-985-5.

Na společníky je aplikován zákaz konkurence, který lze upravit odlišně ve společenské smlouvě. Žádný společník nesmí bez souhlasu ostatních společníků podnikat v předmětu podnikání společnosti a to ani ve prospěch jiných osob. Dále nesmí zprostředkovávat obchody společnosti někomu jinému a nesmí být členem jakéhokoli orgánu jiné společnosti s obdobným předmětem podnikání.⁷³

Veřejná obchodní společnost byla dříve nejpoužívanější právnickou osobou, poněvadž nevyžadovala žádný základní kapitál ani nebyla stanovena výše vkladu společníka. Od roku 2014, kdy zákon o obchodních korporacích umožnil založit společnost s ručením omezeným s minimálním vkladem 1 Kč se v. o. s. používá již méně.

Důvodem zániku v. o. s. může být zrušení účasti někoho ze společníků, rozhodnutí soudu, porušování společenské smlouvy a další. Pokud po odchodu jednoho společníka zůstanou ve společnosti alespoň dva další společníci, mohou se dohodnout, že společnost bude pokračovat dál ve své činnosti. Pokud by však odešel další společník, společnost zaniká automaticky.⁷⁴

5.1.5 Komanditní společnost

Komanditní společnost je smíšená obchodní společnost, která obsahuje prvky v. o. s. a společnosti s ručením omezeným a k jejímu založení je třeba minimálně dvou lidí, a to *komanditisty* a *komplementáře*. Podle zákona o obchodních korporacích „*komanditní společnost je společnost, ve které alespoň jeden ze společníků ručí za její dluhy omezeně (dále jen „komanditista“)* a *alespoň jeden společník neomezeně (dále jen komplementář“)*“.⁷⁵

Komanditisti ručí za závazky společnosti do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku (dříve byla výše jejich vkladové povinnosti stanovena obchodním zákoníkem minimální částkou alespoň 5 000 Kč). Dnes není minimální výše vkladu zákonem stanovena a je určena pouze ve společenské smlouvě. Vklady musí být splaceny ve lhůtě, kterou stanovuje společenská smlouva. Komplementáři oproti

⁷³ § 109 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁴ § 113 a § 114 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁵ § 118 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

komanditistům ručí za závazky společnosti neomezeně celým svým majetkem.⁷⁶ Komanditista je osoba oprávněná nahlížet do účetnictví a kontrolovat dané údaje o hospodaření společnosti, komplementář je zase pověřen k vedení společnosti. O důležitých otázkách týkající se existence společnosti však rozhodují komanditisté a komplementáři společně, kdy každý společník má jeden hlas. Postavení komplementáře je podobné pozici společníka v. o. s., protože se na něj též nevztahuje povinnost vkladu a za závazky ručí celým svým majetkem. Dále tvoří statutární orgán společnosti a vztahuje se k němu i zákaz konkurence.

Komanditní společnost vznikne sepsáním společenské smlouvy, kterou podepíší všichni komanditisté i komplementáři, přičemž jejich podpisy musí být úředně ověřeny. Obchodní jméno společnosti musí obsahovat označení „komanditní společnost“, které lze však nahradit zkratkou „kom. spol.“ nebo „k. s.“.⁷⁷ Návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku dávají všichni společníci, ke kterému přikládají *společenskou smlouvu*. Společenská smlouva musí obsahovat:

- obchodní jméno a sídlo společnosti;
- určení, kdo ze společníků je komplementář a kdo komanditista, dále jejich jména, bydliště a předmět podnikání;
- výši vkladu každého komanditisty;
- obchodní pravidla, na kterých bude záviset činnost společnosti.⁷⁸

Komplementáři si ještě před podáním návrhu o zapsání společnosti do obchodního rejstříku musí zažádat o vydání povolení k podnikání. Do 90 dnů od vydání povolení k podnikání nebo ode dne založení společnosti musí být podán návrh na zápis. Komanditní společnost smí vzniknout jen za účelem podnikání a vzniká zapsáním do obchodního rejstříku.

Statutárním orgánem společnosti jsou všichni komplementáři, kteří splňují požadavky uvedené v § 46 Zákona o obchodních korporacích. Pokud není uvedeno ve společenské smlouvě jinak, je každý komplementář oprávněn jednat samostatně jménem společnosti. Ve věcech které nepřísluší statutárnímu orgánu rozhodují všichni

⁷⁶ § 122 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁷ § 118 odst. 2 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁸ § 124 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

společníci společně, přičemž zvlášť hlasují komplementáři a zvlášť komanditisté. Na změny stanov je však potřeba souhlasu všech společníků.⁷⁹

Způsob dělení zisku je stanoven ve společenské smlouvě. Zisk i ztráta se dělí mezi společnost a komplementáře. Neurčuje-li společenská smlouva jiné dělení, zisk se dělí mezi společnost a komplementáře na polovinu. Skupina komplementářů si zisk dělí rovným dílem, skupina komanditistů podle poměru jejich podílů. Komanditisté zdaňují svůj zisk v rámci daní z příjmů právnických osob a komplementáři jej zdaňují v rámci svého přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Možnou ztrátu pak komanditisté nenesou.⁸⁰

Zrušení společnosti může proběhnout několika způsoby: rozhodnutím společníků o zrušení společnosti s likvidací nebo bez likvidace, fúzí (tj. splynutím s jinou obchodní společností) či převodem obchodního jmění na komplementáře. Co se týče likvidace, mají všichni společníci (komanditisté i komplementáři) právo na podíl na likvidačním zůstatku. Pokud by byl likvidační zůstatek nedostačující, mají na uspokojení nároku přednost komanditisté.

5.1.6 Společnost s ručením omezeným

„Společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.“ Obchodní jméno firmy musí obsahovat označení „společnost s ručením omezeným“, které může být nahrazeno zkratkou „*spol. s. r. o.*“ nebo jen „*s. r. o.*“.⁸¹

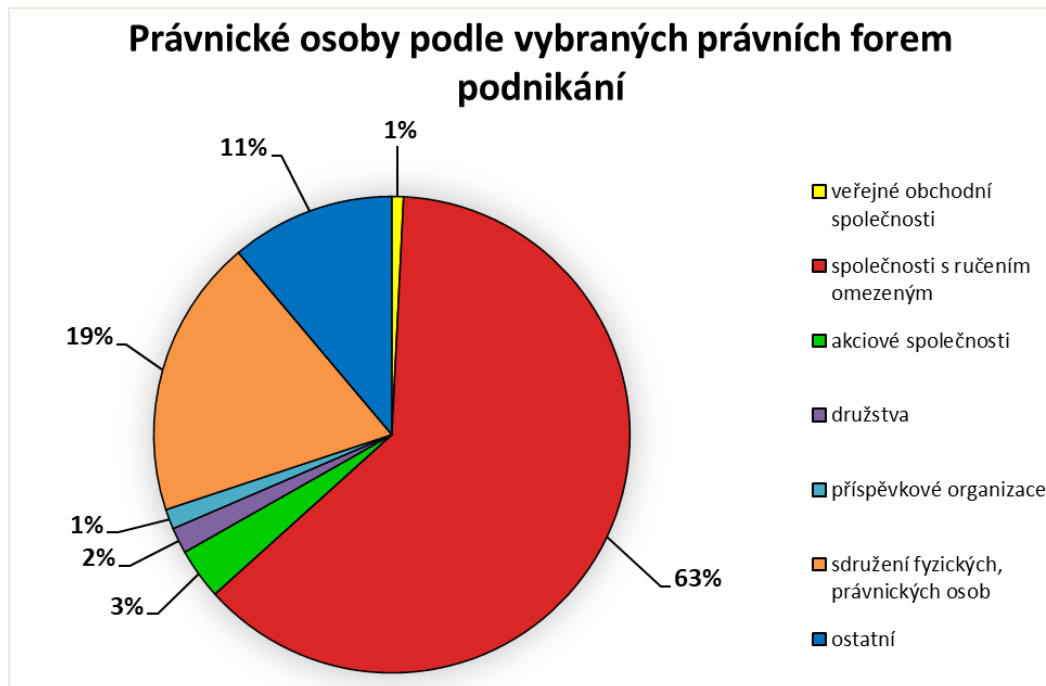
⁷⁹ § 125 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁰ § 112 a § 126 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů

⁸¹ § 132 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

Společnost s ručením omezeným je nejrozšířenější formou právnické osoby v České republice (viz **Graf 4**), jejíž podíl tvoří až 63 %.

Graf 4 Podíly právnických osob k 31.12. 2019

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací ze Statistické ročenky ČR 2020.⁸²

Společnost s ručením omezeným může být založena jednou fyzickou nebo právnickou osobou, nanejvýš až padesáti osobami. Společníci, kteří se rozhodnou založit s. r. o. musí uzavřít společenskou smlouvu, která musí obsahovat tyto náležitosti:

- obchodní jméno a sídlo společnosti;
- předmět podnikání;
- určení společníků, tj. jména, bydliště nebo sídla;
- určení druhů podílů společníků, jejich práva a povinnosti s nimi spojených;
- výši vkladů připadajících na jednotlivé podíly;
- výši základního kapitálu;
- vkladovou povinnost zakladatelů, včetně lhůty jejího plnění;
- počet jednatelů a způsob jejich jednání za společnost;
- určení správce vkladů.⁸³

⁸² Statistická ročenka České republiky - 2020. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/12-organizacni-struktura-narodniho-hospodarstvi-1669jxrlb7>.

Společenská smlouva musí být notářsky ověřena. Zakladatelským dokumentem v případě jednoho zakladatele je zakladatelská listina. Ta musí obsahovat stejné náležitosti jako společenská smlouva. Pokud je společnost založena za účelem podnikání, musí společníci ještě před zápisem do obchodního rejstříku požádat o vydání podnikatelského oprávnění. Návrh na zápis do obchodního rejstříku pak musí podat do 90 dnů ode dne vzniku společnosti a musí jej podepsat každý ze společníků. Společnost vzniká dnem zapsání do obchodního rejstříku.⁸⁴

Společnost za závazky zodpovídá celým svým jměním. Společník ručí za závazky do výše svého vkladu zapsaného v obchodním rejstříku. Zákonem předepsaná minimální výše základního kapitálu společnosti s ručením omezeným je 1 Kč (do roku 2014 byla minimální požadovaná výše kapitálu 200 000 Kč). Takto stanovená výše odpovídá minimálnímu vkladu každého společníka. Určí-li to společenská smlouva, výše vkladu může být pro jednotlivé podíly stanovena různě.

Statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů, kteří jednají jménem společnosti.⁸⁵ Jednatele do jejich funkce jmenuje valná hromada, která je nejvyšším orgánem společnosti. Pokud je jeden společník, potom působnost valné hromady vykonává právě on. Valná hromada rozhoduje usnesením, do jejíž působnosti patří:

- rozhodování o změně společenské smlouvy;
- rozhodování o změně základního kapitálu;
- schvalování účetní závěrky, rozdělení zisku a úhrady ztrát;
- rozhoduje o volbě a odvolání jednatele, případně dozorčí rady, pokud byla zřízena;
- schvaluje stanovy a jejich změny;
- rozhodování o přeměně nebo zrušení společnosti a další.

Valná hromada rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných společníků, pokud neurčuje společenská smlouva něco jiného.⁸⁶

Nepovinným orgánem společnosti je dozorčí rada, která kontroluje činnost jednatelů a zároveň dohlíží na hospodaření společnosti a podává správy valné hromadě.

⁸³ § 146 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁴ PAPULA, Jozef a kol. *Ako začat' a úspešne podnikat': Podnikateľské príbehy, vízie, stratégie a modely*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer SR, 2018. 56 s. ISBN 978-80-7552-985-5.

⁸⁵ § 194 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ § 169 až § 190 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

Společnost zřídí dozorčí radu, je-li tak ustanoveno společenskou smlouvou nebo jiným právním předpisem.⁸⁷

„Společníci se podílejí na zisku určeném valnou hromadou k rozdělení mezi společníky v poměru svých podílů, ledaže společenská smlouva neurčí jinak. Neurčí-li společenská smlouva nebo valná hromada jinak, vyplácí se podíl na zisku v penězích.“⁸⁸ Podíl v obchodní společnosti může společník převést na jiného společníka (pokud není sjednáno jinak ve společenské smlouvě⁸⁹). Zdanění příjmů společnosti podléhá dani z příjmů právnických osob a příjmy za práci společníků a jednatelů podléhají dani z příjmů fyzických osob.

Zrušení společnosti s ručením omezeným je upraveno § 241 a § 242 v zákoně o obchodních korporacích. Kromě obecných důvodů pro zrušení společnosti může společenská smlouva stanovit i jiné důvody. Společnost se ruší dohodou všech společníků formou veřejné listiny. Společnost zaniká výmazem z obchodního rejstříku.⁹⁰

5.1.7 Akciová společnost

Akciová společnost je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií s určitou jmenovitou hodnotou. Společnost musí mít alespoň jednoho společníka, tj. akcionáře, maximální počet společníků není stanoven. Označení firmy „*akciová společnost*“ může být nahrazeno zkratkou „*akc. spol.*“ nebo „*a. s.*“. Jde o společnost, která zachází se všemi akcionáři stejně a v případě porušení svých závazků zodpovídá celým svým majetkem. Akcionáři však za závazky společnosti neručí.⁹¹

Akcie jsou cenné papíry vydávané akciovou společností, se kterými jsou spojeny práva akcionáře jako společníka podílet se na řízení společnosti, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací. Akcie stejné společnosti mohou mít různou jmenovitou hodnotu. Existují různé druhy akcií podle práv, které se k nim pojí.⁹²

⁸⁷ § 201 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁸ § 161 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁹ § 207 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁰ §241 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹ § 243 a § 244 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁹² § 256 a § 257 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

K založení akciové společnosti je potřeba alespoň jedné právnické osoby nebo dvou fyzických osob. Při založení společnosti se vyžaduje přijetí stanov, které musí mít formu veřejné listiny.⁹³ Zakladatelským dokumentem je zakladatelská smlouva, v případě jednoho zakladatele pak zakladatelská listina. Oba tyto dokumenty musí být notářsky ověřeny. Zakladatelská smlouva musí obsahovat obchodní jméno společnosti, sídlo, předmět podnikání, výši základního kapitálu, počet akcií a jejich jmenovité hodnoty, druhy akcií a výše vkladů jednotlivých zakladatelů. Nově od roku 2014 už akciová společnost nemusí zřizovat povinný rezervní fond.⁹⁴

Akciovou společnost je možno založit dvěma různými způsoby. Prvním je založení společnosti bez veřejného úpisu akcií, což znamená, že se její zakladatelé rozhodnou splatit celý základní kapitál sami, jehož minimální výše je stanovena na 2 000 000 Kč. Druhým způsobem je založení společnosti s veřejným úpisem akcií, u kterého zakladatelé neupisují celý základní kapitál, ale nabídnou akcie investorům, tzn. nabídnou akcie ke koupi veřejnosti. Tím zakladatelé získají potřebné finanční prostředky pro založení společnosti. U založení akciové společnosti s veřejnou nabídkou akcií je požadovaný základní kapitál 20 000 000 Kč. V České republice je častější založení bez veřejného úpisu akcií, neboť proces založení společnosti veřejným úpisem akcií je mnohem složitější.

Základní kapitál se vyjadřuje v českých korunách. Minimální výše základního kapitálu akciové společnosti činí alespoň 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR, v případě, vede-li společnost účetnictví v eurech podle zvláštního zákona účetnictví. O zvýšení nebo snížení základního kapitálu na návrh představenstva rozhoduje valná hromada. Základní kapitál je tvořen zejména akciemi a nepeněžitými vklady. Nepeněžitý vklad musí být oceněn znalcem a spravován správcem. Hodnota základního kapitálu se tedy rovná součtu emitovaných akcií v nominální hodnotě. Před vznikem akciové společnosti musí být splacené celé emisní ážio⁹⁵ a alespoň 30 % upsaných akcií. Zakladatel, ustanovený ve společenské smlouvě, spravuje před vznikem společnosti vklady nebo jejich části. Peněžitý vklad se ještě před zápisem společnosti vkládá na speciální bankovní účet, který je určen ve stanovách a na kterém jsou peníze uloženy až do doby zápisu společnosti

⁹³ § 250 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁴ PAPULA, Jozef a kol. *Ako začat' a úspešne podnikat': Podnikateľské príbehy, vízie, stratégie a modely*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer SR, 2018. 58 s. ISBN 978-80-7552-985-5.

⁹⁵ Emisní ážio je kladný rozdíl mezi emisním kurzem a jmenovitou nebo účetní hodnotou akcií. Emisní ážio není vkladem do základního kapitálu, pouze zvyšuje jeho hodnotu. Podle § 248 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

do obchodního rejstříku. U nepeněžitého vkladu musí být tento vklad splacen celý ještě před návrhem na zápis společnosti. Po splacení dané částky vydá banka písemné potvrzení o splacení vkladů. Je-li společnost založena za účelem podnikatelské činnosti, musí mít její zakladatelé oprávnění k podnikatelské činnosti. Jsou-li splněny všechny náležitosti, může představenstvo společnosti podat návrh na zápis do obchodního rejstříku. Akciová společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku.⁹⁶

System vnitřní struktury akciové společnosti může mít dvojí podobu. V českém právu je tradiční dualistický systém, ve kterém se zřizuje představenstvo jako statutární orgán a dozorčí rada jako kontrolní orgán. Zákon o obchodních korporacích ale umožňuje zvolit ještě monistický systém, který zřizuje jako kontrolně-řídící orgán správní radu a statutárního ředitele jako statutární orgán. Zvolený systém vnitřní struktury může společnost změnit ve svých stanovách. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, což je shromáždění všech akcionářů (neboli vlastníků). Valná hromada rozhoduje o změně stanov, schvaluje rozdělení zisku, účetní závěrky a volí členy do dalších orgánů společnosti. Ve valné hromadě mají akcionáři tolik hlasů, kolik vlastní akcií. Představenstvo vystupuje jako statutární orgán společnosti a zajišťuje řádné vedení účetnictví. Obvykle jej volí a odvolává valná hromada a neurčí-li stanovy jinak, bývá zpravidla tříčlenná. Jeho členové jsou oprávněni společnost řídit a jednat jejím jménem. Dozorčí rada kontroluje činnost statutárního orgánu a hospodaření společnosti. Její členové jsou oprávněni nahlížet do všech dokumentů společnosti. Dozorčí rada bývá taktéž tříčlenná a její členy vždy volí valná hromada. Orgánem s obdobnou působností je rada správní, která je zpravidla taktéž tříčlenná a v jejím čele stojí předseda. Správní rada určí základní zaměření obchodního vedení společnosti a dohlíží na její řádný výkon. Statutární ředitel je statutární orgán, volený správní radou a jemuž přísluší obchodní vedení společnosti.⁹⁷

Valná hromada může mimo jiné rozhodovat i o zrušení společnosti, k jejímuž usnesení je zapotřebí alespoň dvoutřetinové většiny hlasů. Pokud valná hromada rozhodne o zrušení společnosti, musí poté jmenovat likvidátora, který učiní kroky vedoucí k zániku společnosti. Všichni akcionáři předají veškeré listinné akcie likvidátorovi, který je povinen

⁹⁶ § 246 až § 253 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁷ § 398 až § 463 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

je zničit. Potom co společnost uspokojí všechny své věřitele, rozdělí zůstatek mezi akcionáře. Společnost zaniká výmazem z obchodního rejstříku, v momentě, kdy je značně prokázáno její zrušení, zničení nebo kdy jsou zneplatněny všechny akcie společnosti.

5.2 Družstvo

Kromě živností a obchodních společností patří mezi základní typy podniků i družstva. „*Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.*“⁹⁸ Družstvo se dnes v našich podmínkách objevuje již méně, než tomu bylo v dřívějších dobách. Dnes jsou v praxi častější jiné, než podnikatelské důvody. Takovým případem může být například bytové družstvo, které slouží výlučně k uspokojování bytových potřeb svých členů. Obchodní jméno družstva musí obsahovat označení „*družstvo*“ a musí mít nejméně 3 členy.⁹⁹

Družstvo je právnickou osobou, nikoli obchodní společností. Odlišnost družstev od obchodních společností spočívá v tom, že při jeho založení se nevyžaduje sepsání společenské smlouvy. Základním dokumentem družstva jsou stanovy. Ve stanovách musí být uvedena obchodní firma družstva, předmět podnikání, výše základního členského vkladu, způsob svolání členské schůze, počet členů představenstva a kontrolní komise, podmínky vzniku členství, práva a povinnosti členů a další. Družstvo se podle § 8 zákona o obchodních korporacích uzavírá přijetím ustanovující schůzi. Na ustanovující schůzi družstva se určuje výše zapisovaného základního kapitálu, schvalují se stanovy a volí se orgány družstva. Její průběh musí být osvědčen notářským zápisem. Před podáním návrhu na zápis družstva do obchodního rejstříku musí být splacena alespoň polovina zapisovaného základního kapitálu, a to nejpozději do 15 dnů ode dne konání ustanovující schůze, která rozhodla o založení družstva. Na základním kapitálu družstva se podílí základním členským vkladem každý člen. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podává představenstvo. K návrhu představenstvo ještě doloží notářský zápis o ustanovující schůzi, stanovy družstva a doklad o splacení části základního kapitálu. Družstvo vznikne dnem

⁹⁸ § 552 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁹ § 552 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

zapsání do obchodního rejstříku. Účel, za kterým bylo družstvo zřízeno upravují stanovy družstva.¹⁰⁰

Nejvyšším orgánem družstva je členská schůze. Členská schůze je složená z členů družstva a rozhoduje o nejvýznamnějších záležitostech družstva, tj. rozhoduje o stanovách, volí a odvolává členy ostatních orgánů družstva, rozhoduje o využití zisku a další. Každý člen družstva má při hlasování v daném orgánu družstva jeden hlas. Statutárním orgánem družstva je představenstvo. Představenstvo je výkonným orgánem družstva s všeobecnou kompetencí, tzn. řídí a rozhoduje o všech záležitostech týkající se jeho činnosti. Představenstvo se skládá ze tří členů dále zajišťuje vedení účetnictví, předkládá členské schůzi ke schválení účetní závěrku nebo návrh na rozdělení zisku či ztráty. Kontrolní komise je kontrolním orgánem, který kontroluje činnosti družstva, všech jeho členů a jeho orgánů. Projednává stížnosti členů a může nahlížet do dokladů týkající se hospodaření družstva. Kontrolní komise má 3 členy, pokud stanovy neučí jinak. V případě družstva, které má méně než 50 členů, mohou stanovy určit, že se nezřizuje představenstvo a statutárním orgánem je předseda družstva a zároveň nemusí zřizovat kontrolní komisi.¹⁰¹

Ke zrušení družstva dochází usnesením členské schůze, rozhodnutím soudu, uplynutím doby, na kterou bylo družstvo zřízeno nebo dosažením účelu, k němuž bylo družstvo zřízeno. O rozhodnutí členské schůze o zrušení družstva musí být pořízen notářský zápis. V případě zrušení družstva s likvidací mají společníci právo na podíl na likvidačním zůstatku, který je roven splněné vkladové povinnosti společníků. Podíl na likvidačním zůstatku se vyplácí v penězích a pokud nelze zcela uspokojit práva všech členů, uspokojí se poměrně. V momentě kdy družstvo nemá již žádný majetek, podá likvidátor návrh na výmaz. Družstvo zaniká stejně jako obchodní společnosti výmazem z obchodního rejstříku.¹⁰²

¹⁰⁰ § 553 až § 563 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰¹ § 629 až § 726 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰² § 771 až § 773 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

6 Další právní předpisy vztahující se k podnikatelské činnosti

6.1 Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů

Tento zákon upravuje daň z příjmu fyzických a právnických osob, ve kterém specifikuje, že každý daňový rezident i nerezident České republiky má tuto daňovou povinnost. Daně z příjmů se vztahují na příjmy ze závislé činnosti, které jsou uvedeny v § 6 tohoto zákona a na příjmy ze samostatné činnosti, které upravuje § 7. Sazba daně z příjmu činí 15 %.¹⁰³

Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti jsou například:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství;
- příjmy z živnostenského podnikání;
- příjmy z jiného podnikání neuvedeného výše, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění;
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a podíl komplementáře komanditní společnosti na zisku.

A dále:

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv, počítaje v to práva příbuzných právu autorskému, včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem (příjem podle autorského zákona);
- příjmy z výkonu nezávislého povolání.¹⁰⁴

6.2 Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Příslušný zákon upravuje daň z přidané hodnoty (dále jen DPH), jehož předmětem je dodání zboží či poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku, a dále pořízení a dovoz zboží. Osoba povinná k dani je osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti. Ekonomickou činností se podle tohoto zákona rozumí činnost výrobců, obchodníků, zemědělská výroba, výkon svobodných a dalších podobných povolání, za účelem získávání pravidelného příjmu.

¹⁰³ § 2 a § 16 zákona č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁴ § 7 zákona č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Do této skupiny patří i osoba provozující živnostenské podnikání nebo právnická osoba, která nebyla založena za účelem podnikání, ale vykonává ekonomickou činnost. Osobou povinnou k dani naopak není zaměstnanec nebo jiná osoba, která vykonává ekonomickou činnost z pracovněprávního vztahu nebo služebního poměru.¹⁰⁵

Formulář „*Registrace k dani z přidané hodnoty*“ je povinna podat osoba se sídlem, místem podnikání nebo provozovnou v tuzemsku, jejíž obrat za 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhl 1 000 000 Kč. Osoba se tak ze zákona stává plátcem DPH od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém překročila stanovený obrat (pokud se nestala plátcem již dříve). Přihlášku k registraci je nutno podat do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém překročila stanovený limit.¹⁰⁶ V současné době rozlišujeme tři sazby daně z přidané hodnoty:

- základní sazba je 21 %
- první snížená sazba je 15 %
- druhá snížená sazba je 10 %.

Základní sazba se uplatňuje na veškeré zboží a služby, které v zákoně o DPH nejsou zařazeny do skupin se sníženou sazbou daně (viz. dále). První snížená sazba daně činí 15 % a vztahuje se na prodej zboží uvedeného v příloze 3 zákona o DPH, jako je například prodej potravin nebo zdravotnických prostředků. Dalšími jsou služby uvedené v příloze 2 tohoto zákona, jako jsou ubytovací služby, stravovací služby, podávání nápojů, služby posiloven a jiné. Výjimku tvoří podávání alkoholických nápojů a prodej tabákových výrobků, u kterých je stanovena sazba daně na 21 %. Další výjimkou jsou stravovací služby v oblasti školství, zdravotnictví a sociálních služeb, které jsou od této daně osvobozeny. Druhá snížená sazba daně činí 10 % a uplatníme ji na položky uvedené příloze 3a tohoto zákona. Do této skupiny patří například opravy obuvi a kožených výrobků, kadeřnické služby, půjčování a prodej knih, domácí péče o děti nebo péče o staré a nemocné občany.¹⁰⁷

Při vypočítávání DPH zaokrouhlujeme na celé koruny nahoru. Například částku 2,50 Kč a vyšší zaokrouhlíme na celé koruny nahoru a částku nižší než 2,50 Kč zaokrouhlíme na celé koruny dolů.

¹⁰⁵ § 2 a 5 § zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁶ § 6 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁷ § 47 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

6.3 Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

Zákon ze dne 7. března 1997 upravuje veřejné zdravotní pojištění, jeho rozsah a podmínky, za kterých jsou na základě tohoto zákona ze zdravotního pojištění hrazeny zdravotní služby. Dále upravuje způsob stanovení úhrad zdravotnických prostředků, předepsaných na poukaz hrazených ze zdravotního pojištění.¹⁰⁸

Veřejné zdravotní pojištění je druh zákonného pojištění, na jehož základě je plně nebo částečně hrazena zdravotní péče, která byla poskytnuta pojištěnci s cílem uchovat nebo zlepšit jeho zdravotní stav.¹⁰⁹ Správní institucí veřejného zdravotního pojištění je pojištěncem vybraná zdravotní pojišťovna. Oznamovací povinnost a úhrada pojistného jsou ukotveny jednak zákoně č. 48./1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dále také v zákoně č. 592/1992 Sb., České národní rady o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zdravotní péče hrazená v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem v sobě zahrnuje: léčebnou péči ambulantní a ústavní a to včetně diagnostické péče, rehabilitace a péče o chronicky nemocné, pohotovostní a záchranou službu, preventivní péči, poskytování léčivých přípravků, prostředků zdravotnické techniky a stomatologických výrobků, lázeňskou péči a další. Do hrazené péče patří také například doprava nemocných nebo prohlídka zemřelého pojištěnce, včetně jeho pitvy a dopravy.¹¹⁰

Podle tohoto zákona jsou zdravotně pojištěny:

- osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky (bez ohledu na státní občanství);
- osoby, které na území České republiky nemají trvalý pobyt, pokud jsou zaměstnány u zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky (dále jen „pojištěnci“).¹¹¹

¹⁰⁸ § 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁹ § 13 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁰ Zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění. *VZP* [online]. Praha: Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, 2020 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/informace-a-zivotni-situace/naroky-pojistence/zdravotni-sluzby-hrazene-ze-zdravotniho-pojisteni?fbclid=IwAR3KvPMWK0RdEqjnO4466G2UtdjNjccPHz4gYIFNVmS8GGvK4OYudEBI0C0>.

¹¹¹ § 2 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Plátcem pojistného jsou ze zákona pojištěnci podle § 5 tohoto zákona, dále zaměstnavatelé a stát. Za nezaopatřené děti, poživatele důchodů, příjemce rodičovského příspěvku, ženy na mateřské dovolené nebo uchazeče o zaměstnání v evidenci úřadu práce a další osoby jmenované v § 7 odst. 1 tohoto zákona je plátcem pojistného stát prostřednictvím státního rozpočtu.¹¹²

Osoby provozující samostatně výdělečnou činnost se také účastní zdravotního pojištění a to tak, že platí měsíční zálohy na pojistné a doplatky pojistného. Pokud nebyl využit jednotný registrační formulář, jsou osoby provozující živnost povinni do 8 dnů od zahájení nebo ukončení samostatné výdělečné činnosti o této skutečnosti informovat zdravotní pojišťovnu. Pokud chce příslušná osoba změnit zdravotní pojišťovnu, musí předložit nové zdravotní pojišťovně potvrzení o zálohách na pojistné. Zálohy jsou splatné vždy do 8. dne následujícího kalendářního měsíce. Po skončení finančního roku musí OSVČ podat daňové přiznání a následně do měsíce i formulář o „*přehledu příjmů a výdajů OSVČ*“ (viz. **Příloha 2**). Ze zaplacených záloh může vůči zdravotní pojišťovně vzniknout přeplatek na pojistném nebo v opačném případě nedoplatek pojistného. Nedoplatek pojistného je potom splatný do 8 dnů od podání daňového přiznání. Pokud některý podnikatel neplatí přiměřené pojistné nebo jej neplatí včas, pak mu hrozí vystavení pokuty pojišťovnou a posléze její vymáhání.

Sazba pojistného při hlavní činnosti OSVČ činí 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období (tím je například kalendářní rok). Minimální vyměřovací základ pro rok 2021 je 17 720,50 Kč. Pokud z *přehledu příjmů a výdajů OSVČ* vyjde uvedený výpočet menší než je minimální záloha, je OSVČ povinna zaplatit tuto minimální zálohu. Minimální záloha pro rok 2021 je stanovena částkou 2 393 Kč a je splatná vždy do 8. dne následujícího měsíce. Minimální zálohu je nutno platit i v případě, pokud bylo podnikání v minulém roce ztrátové nebo pokud podnikání teprve začalo a nebyl ještě podán *přehled příjmů a výdajů OSVČ*.¹¹³ Výši pojistného je jeho plátce povinen si sám vypočítat. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

¹¹² § 4 až § 7 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹³ OSVČ - minimální výše záloh. *VZP* [online]. Praha: Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>.

V zaměstnaneckém poměru je za zaměstnance povinen odvádět zdravotní pojištění zaměstnavatel. Sazba zdravotního pojištění činí taktéž 13,5 %, kde zaměstnavatel hradí 9 % a zaměstnanec 4,5 % a rozhodným obdobím je kalendářní měsíc.

6.4 Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

„Tento zákon upravuje pojistné na sociální zabezpečení, které zahrnuje pojistné na důchodové zabezpečení a pojistné na nemocenské pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.“¹¹⁴ Sociální pojištění se platí u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen OSSZ) a je založeno na pravidelném placení příspěvku- pojistného, který je součástí státního rozpočtu. Povinnost hradit pojistné mají jak zaměstnavatelé, tak zaměstnanci, kteří jsou účastni nemocenského pojištění. Za zaměstnance pojistné odvádí zaměstnavatel. Dále jsou povinni hradit pojistné osoby OSVČ a lidé, kteří se dobrovolně důchodově pojistili. Stejně jako v případě zdravotního pojištění má OSVČ povinnost se registrovat k příslušné OSSZ do 8. dne následujícího měsíce od zahájení výdělečné činnosti. Příslušné platby musí být uhrazeny nejpozději do 20. dne následujícího měsíce.¹¹⁵

Pojistné se vypočítává stanoveným procentem z vyměřovacího základu za rozhodné období. U zaměstnanců je tímto obdobím kalendářní měsíc a sazby sociálního pojištění činí 6,5 % za zaměstnance, 25 % za zaměstnavatele, což je celkem 31,5 % z hrubé mzdy.¹¹⁶

U OSVČ se v prvním roce podnikání z hlavní činnosti odvádí měsíční zálohy v minimální výši. Částka měsíční minimální zálohy se vypočítává z průměrné mzdy stanovené Ministerstvem práce a sociálních věcí. Rozhodná průměrná mzda je pro rok 2021 stanovena částkou 35 441 Kč. Minimální měsíční záloha na sociální pojištění činí 29,2 % ze čtvrtiny průměrné mzdy, která pro rok 2021 vypočtena na 2 588 Kč. Při podnikání v prvním roce u vedlejší činnosti se na sociální pojištění neodvádí žádná záloha. V dalších letech podnikání se výše pojistného odvíjí od výše příjmů

¹¹⁴ § 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁵ Platba a termíny. ČSSZ [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2020 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/platba-a-terminy>.

¹¹⁶ Sociální pojištění v roce 2021. MPSV [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>.

v předcházejícím zdaňovacím období. Vždy je ale povinnost platit alespoň minimální zálohy. Pokud je zisk z vedlejší činnosti nižší než je rozhodná částka, nemusí se platit zálohy na sociální pojištění. Rozhodná částka je stanovena pro každý rok a v roce 2021 činí 85 058 Kč.¹¹⁷ Výše minimální zálohy pro OSVČ vykonávající vedlejší činnost je pro rok 2021 stanovena ve výši 1 036 Kč.¹¹⁸ Zálohy na sociální pojištění jsou splatné vždy od prvního do posledního dne měsíce, na který je záloha určena.

Po skončení roku musí OSVČ podat v návaznosti na daňové přiznání ještě *Přehled příjmů za sociální pojištění* (viz. **Příloha 3**). Příslušný formulář lze stáhnout z webových stránek České správy sociálního zabezpečení. Přehled pro sociální pojištění musí být podán nejdéle po skončení roku do konce dubna.

6.5 Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční

Silniční daň se vztahuje na motorová vozidla a přívěsy, které jsou registrovány a provozovány v České republice, pokud jsou používána v podnikatelské činnosti nebo pokud mají přímý vztah k podnikání. Fyzické osoby platí silniční daň, pokud používají motorová vozidla pro své soukromé podnikání, ze kterého platí daň z příjmů. Právníkové osoby platí silniční daň z vozidel používaných při jakékoli činnosti, jejíž příjem podléhá dani z příjmu. Výše této daně závisí na výkonu motoru, u nákladních vozidel na počtu náprav a celkové hmotnosti vozidla.¹¹⁹

K výpočtům jednotlivých daní vztahujících se k podnikání, mohou OSVČ využít nápomocných kalkulaček daní a odvodů, které jsou dostupné například na webových stránkách [kalkulackaosvc.cz](https://www.kalkulackaosvc.cz) nebo na stránkách [penize.cz](https://www.penize.cz).¹²⁰

¹¹⁷ Povinná účast na pojištění. ČSSZ [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/duchodove-pojisteni-osvc-povinna-ucast>.

¹¹⁸ Změna výše minimálních záloh OSVČ v roce 2021. ČSSZ [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/zmena-vyse-minimalnich-zaloh-osvc-v-roce-2021>.

¹¹⁹ § 2 odst. 1 zákona č. 16/1993 Sb., České národní rady o dani silniční.

¹²⁰ Kalkulačka daní a odvodů pro OSVČ 2021. *Penize.cz* [online]. Praha: Peníze CZ, 2021 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/kalkulacky/danova-kalkulacka-osvc>.

7 Praktická část- analýza zkoumané problematiky

V praktické části práce jsou zmíněna kritéria, které by měl zvážit každý zájemce o podnikání před zahájením své činnosti. Měl by vědět jaká práva a povinnosti má každý člen jednotlivých typů společností, jaká jsou rizika v ručení, jaké jsou administrativní náklady a celkově by se měl alespoň mírně orientovat v právní úpravě vztahující se k podnikání. Dále je provedena analýza jednotlivých právních forem podnikání, které jsou ustanoveny v české legislativě a jež byly nastíněny v teoretické části literární rešerší. V dalších podkapitolách praktické části je provedena komparace jednotlivých forem podnikání, kde jsou uvedeny jednotlivé výhody a nevýhody z hlediska autora práce, které jsou doplněny sekundárními daty z relevantních zdrojů. Jsou tak popsány jednotlivé výhody a nevýhody jak fyzické osoby, tak právnické osoby, včetně všech jejích forem.

7.1 Kritéria pro výběr vhodné právní formy podnikání

Při rozhodování o výběru právní formy podnikání by měl budoucí podnikatel zvážit všechna důležitá kritéria jednotlivých forem podnikání. Výběr právní formy jednak dlouhodobě ovlivní jeho činnost a navíc tak může předejít zbytečným komplikacím, které by během jeho podnikání mohly nastat. Výběr vhodné formy podnikání s sebou nese množství administrativních úkonů, rozdílných finančních nákladů, ale i omezení z hlediska legislativy, protože každá forma podnikání je upravena příslušnými normami.

7.1.1 Počet zakladatelů

Prvním a nejdůležitějším kritériem před výběrem dané formy podnikání se dá považovat počet společníků, tedy zakladatelů. Pokud se budoucí podnikatel rozhodne podnikat samostatně, aby mohl jednotlivé kroky a strategie v podnikání činit sám bez ohledu na ostatní společníky, omezuje se mu výběr právní formy na OSVČ, s. r. o. nebo a. s. V případě, že by chtěl podnikatel podnikat spolu s dalšími společníky, je jejich horní hranice v případě s. r. o. maximálně 50 osob.

7.1.2 Základní kapitál

Jako druhým kritériem pro začínajícího podnikatele může být zákonem předepsaná výše základního kapitálu. V případě, že osoba nemá do začátku podnikání dostatek finančních prostředků, je vhodné zvolit si podnikání na základě živnostenského oprávnění, kde není stanovena minimální výše startovacího kapitálu. Nově od roku 2014 je vhodnou

možností i založení s. r. o., kde minimální kapitál musí být alespoň 1 Kč. Naopak nejvyšší limit startovacího kapitálu je stanoven u akciové společnosti, který činí v případě neveřejného úpisu akcií 2 000 0000 Kč a v případě veřejného úpisu až 20 000 000 Kč. Z tohoto důvodu je volba akciové společnosti vhodná především pro již zkušené podnikatele, kteří mají jednak dostatek zkušeností, tak i finančních prostředků. Dalším vhodným výběrem může být ještě v. o. s. nebo k.s., kde též není stanovena minimální výše vkladu. Tyto druhy společností ale mají složitější postup při danění a dělení zisků, tak se v praxi objevují spíše méně často. Poslední možností je také družstvo, které již také nemá stanovenou výši minimálního vkladu.

7.1.3 Rozsah ručení za závazky

Při výběru formy podnikání musí podnikatel promyslet, jak velké podnikatelské riziko je ochoten přijmout. Nejrizikovějším výběrem tak může být provozování živnosti, výkon pozice komplementáře v k. s. nebo založení v. o. s., ve kterých společníci ručí neomezeně celým svým majetkem. V případě zadlužení společnosti se tak mohou dostat do nepříjemných finančních situací, které se mohou dotknout i jejich osobního majetku. Pokud podnikatel nechce podstupovat tak velké riziko, volí si mezi právními formami buďto s. r. o. , a. s. , pozici komanditisty u k. s. nebo družstvo, kde je jeho ručení omezeno jen do výše jeho vkladu. Akcionáři za dluhy společnosti neručí vůbec.

7.1.4 Náročnost na založení a legislativní omezení

Náročností na založení se rozumí především ve smyslu administrativního zatížení. Dále z pohledu formálních povinností jako je ohlášení živnostenskému úřadu, oznamovací povinnost vůči finančnímu úřadu, správě sociálního zabezpečení, zdravotním pojišťovnám a jiné. Dále se s nimi pojí výdaje na založení společnosti, do kterých je potřeba započítat i výši základního startovacího kapitálu a veškeré finanční výdaje, které budou vynaloženy při zahájení podnikatelské činnosti (např. správní poplatky úřadům, odměna notáře nebo advokáta). V průběhu činnosti pak musí podnikatel počítat s dalšími provozními náklady, včetně placení daní a pojistného. Z hlediska největšího administrativního a finančního zatížení je založení akciové společnosti, kde je stanoven vysoký základní kapitál a větší jsou i náklady na založení a fungování společnosti (tj. odměna notáře, advokáta, účetní nebo poplatky úřadům).

Před zahájením činnosti by měl podnikatel také vědět, z jakých oborů činností může vybírat a jakou smí tedy provozovat. Měl by si zjistit, jaká jsou právní omezení, zda nejsou některé činnosti vyhrazeny pouze státu nebo zda nepotřebuje zvláštní odbornou způsobilost či státní souhlas podle zvláštního právního předpisu. Pro řadu činností existují různá legislativní omezení, která se musí dodržovat (například činnosti v oblasti zbraní, pohonných hmot, nakládání s nebezpečnými odpady nebo činnost krematorií).

7.1.5 Vedení společnosti

U vedení společnosti je třeba určit, kdo bude oprávněn k řízení společnosti, kdo bude vystupovat pod jejím jménem a kdo bude zmocněn za její rozhodování ve věcech společnosti. V tomto případě je pro podnikatele, který chce rozhodovat jen sám za sebe nejvhodnější forma podnikání OSVČ, neboť podnikatel například jako živnostník jedná pouze sám na sebe. To je možné i v případě jednatele u s. r. o., není-li jednatelů podle společenské smlouvy více. Dále pak u k. s., vystupuje-li podnikatel jako komplementář, v jehož kompetenci je právě řízení společnosti. Pokud si ale podnikatel netroufá řídit společnost sám, je vhodné popřemýšlet nad formou v. o. s., kde za společnost jednájí všichni společníci. Obdobně je tomu u akciové společnosti nebo družstva, které jednájí prostřednictvím představenstva (jež má většinou 3 členy). Poslední možností jak vést společnost ve více lidech je formou s. r. o., pokud je ve společenské smlouvě určeno více jednatelů, kteří za společnost jednájí (tj. rada jednatelů).

7.1.6 Rozdělení zisku a daňové zatížení podnikatelů

Z hlediska dělení zisku je pak opět nejvýhodnější provozovat živnost, protože živnostník se o svůj zisk nemusí s nikým dělit a ze svého zisku pouze odvádí daně. U ostatních společností se zisk dělí buď rovným dílem mezi společníky nebo podle výše jejich splacených vkladů. Vhodnou formou může být i pozice akcionáře v akciové společnosti, kde se výše zisku odvíjí od počtu vlastněných akcií.

Posledním důležitým kritériem je pak míra zdanění vytvořeného zisku. Jednotlivé formy podnikání určují, zda bude podnikatel jako fyzická osoba odvádět daň z příjmů fyzických osob nebo jako právnická osoba daň z příjmů právnických osob. Složitě zdanění příjmů má zejména k. s., kde komanditisté zdaňují svůj zisk prostřednictvím daně z příjmů právnických osob a komplementáři zase v rámci daňového přiznání fyzických osob.

7.2 Komparace jednotlivých právních forem podnikání

Budoucí podnikatel by si měl také uvědomovat výhody a nevýhody jednotlivých forem podnikání a seznámit se s veškerými právy a povinnostmi, které se ke každé formě podnikání vztahují.

7.2.1 Výhody a nevýhody podnikání fyzických osob

Fyzická osoba jako OSVČ může podnikat na základě živnostenského nebo jiného oprávnění jako živnostník, samostatný zemědělec, advokát, samostatně výdělečný umělec nebo jako jiný nezávislý podnikatel podle příslušného zákona. V případě živnostníka je určitě výhodou snadné zahájení podnikatelské činnosti, která začne v podstatě okamžitě. U ohlašovacích živností započne dnem ohlášení živnosti živnostenskému úřadu a u ostatních živností ihned po získání oprávnění nebo souhlasu státních orgánů.

Značnou nevýhodou živnostenského podnikání je ale ručení celým svým majetkem, včetně majetku osobního, o který může podnikatel v případě zadlužení přijít. Další nevýhodou by mohlo pro podnikatele být vystupování pod jeho jménem, což nemusí vždy na obchodní partnery působit seriózním dojmem.

7.2.2 Výhody a nevýhody podnikání právnických osob

Největší výhodou oproti podnikání fyzických osob je to, že právnická osoba má v návaznosti na konkrétní formě omezenější ručení. Neručí tak za závazky bezprostředně celým svým majetkem a závazky společnosti se nevztahují na osobní majetek společníků. Výjimkou jsou společníci ve veřejné obchodní společnosti a komplementáři v komanditní společnosti, kteří stejně jako například živnostníci ručí neomezeně celým svým majetkem. Další výhodou právnické osoby je možnost založit několik právnických osob, tudíž podnikatelé nemusí veškeré své působení vykonávat pod svým vlastním jménem. Jak již bylo zmíněno u fyzické osoby, právnická osoba může působit pro obchodní partnery seriózněji a důvěryhodněji než podnikající jednotlivci. Dále pak společník právnické osoby není povinen vykonávat svou podnikatelskou činnosti osobně a ani svou společnost nemusí řídit a do takové funkce si může najmout jednatele nebo členy představenstva, kteří se o vedení a řízení společnosti budou starat. Kladně by se dalo hodnotit i to, že podnikatel jako právnická osoba může veškerý svůj majetek převést na jinou osobu jako celek, včetně obchodních vztahů a zaměstnanců. Může tak celé podnikání někomu prodat nebo jej převést na svého potomka, který bude v daném podnikání pokračovat. Zároveň může

oddělit obchodní majetek od majetku soukromého a o majetku mít tak větší a lepší přehled díky vedenému účetnictví. Právnícké osoby mají snadnější uspořádání a mají větší právní jistotu, pokud se na podnikání podílí více osob. V neposlední řadě je nutno zmínit možnost prodeje obchodního podílu ve společnosti za účelem získání společníka či dalšího kapitálu.

Na druhé straně je u právnícké osoby potřeba počítat už od samého začátku s většími náklady a to jak s těmi administrativními, tak s těmi provozními. Při zakládání právnícké osoby je potřeba provést ještě notářský zápis, za který náleží notáři odměna 2 000 Kč, dále již při provozu podnikání je potřeba počítat s vyššími výdaji na vedení účetnictví. Právnícká osoba totiž musí vycházet ze skutečných nákladů podle principů účetnictví. Dále si právnícká osoba nemůže stanovit, že bude uplatňovat paušální výdaje. Komplikovaná administrativa spočívá jak ve vedení účetnictví, tak v povinnosti archivace dokladů a další. Dále je nutné mít stanovené sídlo společnosti, které stačí prokázat souhlasným prohlášením vlastníka nemovitosti. Dalším komplikací je vybírání peněžních prostředků ze společnosti, neboť právnícká osoba nemůže vykonávat osobní spotřebu jako fyzické osoby. Jinak řečeno, společník nemůže jen tak vybírat peníze z účtu či pokladny právnícké osoby. Právnícká osoba musí mít mimo jiné zřízený elektronický podpis a datovou schránku, která jim je zřízena automaticky po zapsání do obchodního rejstříku. Přístupy do datové schránky jsou zasílány jednateli na adresu trvalého bydliště. Poslední nevýhodou právnícké osoby je, komplikovanější ukončení činnosti. Zatímco u fyzické osoby postačí oznámení o ukončení činnosti živnostenskému úřadu či jinému příslušnému úřadu, právnícké osoby tuto skutečnost mají poněkud složitější a je lepší jej řešit s advokátem. Dále musí pověřit příslušnou fyzickou osobu jako likvidátora. Podnikání nemůže právnícká osoba přerušit a to ani v případě, že aktivně již nevykonává žádnou činnost. Nadále má povinnost vést účetnictví, sestavit účetní uzávěrku a podat přiznání k dani z příjmů právníckých osob.

Výhody a nevýhody v. o. s.

Výhodou v. o. s. je, že se nevyžaduje žádný základní kapitál, i když je jej možno sjednat ve společenské smlouvě. Výhoda všech společníků u této společnosti je, že svůj zisk zdaňují v přiznání fyzických osob, což jim umožňuje uplatnit slevy na dani, které jsou typické jen pro fyzické osoby.

Velkou nevýhodou ale je, že společníci dluží za druhy společně a nerozdílně a to i svým osobním majetkem. Celá v. o. s. tak ručí i za dluhy, který udělal jiný

ze společníků. V případě, že by počet společníků klesl pod dva, musel by být stav doplněn, neboť tím pak společnost automaticky zaniká.

Výhody a nevýhody k. s.

Komanditní společnost umožňuje podnikateli dvojí přístup ke společnosti, což může být pro podnikatele výhodou se rozhodnout, zda chce ve společnosti vystupovat jako komanditista, který do společnosti vkládá finance nebo jako komplementář řídící společnost. Výhodu mají především ti, co vystupují jako komanditisté, poněvadž za vzniklé závazky společnosti ručí jen omezeně od výše svých vkladů. Za možný benefit se dá považovat i to, že spojuje prvky osobní a kapitálové společnosti, tj. při využívání schopností komplementářů zapojuje do podnikání i skupinu společníků (komanditistů), kteří přispívají svými kapitálovými vklady.

Nevýhodou komanditní společnosti je postavení komplementářů, kteří ručí za závazky společnosti neomezeně celým svým majetkem. Dále má tento typ společnosti složitější dělení zisku mezi jednotlivé společníky a to i jeho následné zdanění. Spletitější je i jejich právní úprava. To jsou zřejmě hlavní důvody, proč jsou u nás komanditní společnosti nejméně používanou formou podnikání.

Výhody a nevýhody s. r. o.

Společnost tohoto typu v sobě nese hned řadu výhod. První je především omezené ručení za dluhy společnosti. Naproti jiným právnickým osobám má s. r. o. nižší výši povinného základního kapitálu a má jednodušší založení než jak je tomu například u a. s. Jak si zakladatelé ustanoví ve společenské či zakladatelské smlouvě, společník může být jen jeden nebo jich může být více a všichni mohou disponovat s podílem společnosti. Další výhodou zejména pro začínající podnikatele, jejichž počáteční prostředky nejsou tak velké, je tedy i od roku 2014 nová minimální výše vkladu, která dnes činí pouze symbolickou 1 Kč.

Nicméně zakladatelé společnosti musí být obezřetní při stanovení podmínek společenské smlouvy, aby tak všem společníkům vyhovovaly. Důsledkem velké volnosti při nastavování pravidel společnosti pak může mít pro nezkušené podnikatele různé konsekvence. Poslední nevýhodou může být pro podnikatele již zmíněné složitější ukončení činnosti, které je vhodné řešit za pomoci služeb advokáta.

Výhody a nevýhody družstva

Nejvýhodnější věcí u této korporace je, že umožňuje všem členům podílet se na činnosti družstva. Pokud se zaměstnanci stanou členy družstva, mohou mít přímý podíl na zisku ze své vlastní práce. S jeho vznikem je kladně spojena minimální výše základního kapitálu, poměrně jednoduchý vznik a jeho zánik. Ze strany členů družstva se za výhodu považuje i to, že členové nemusí ručit za závazky družstva.

Nevýhodou je však to, že se družstvo již příliš nevyužívá k podnikatelským účelům a jeho kapitálová síla je velmi nízká.

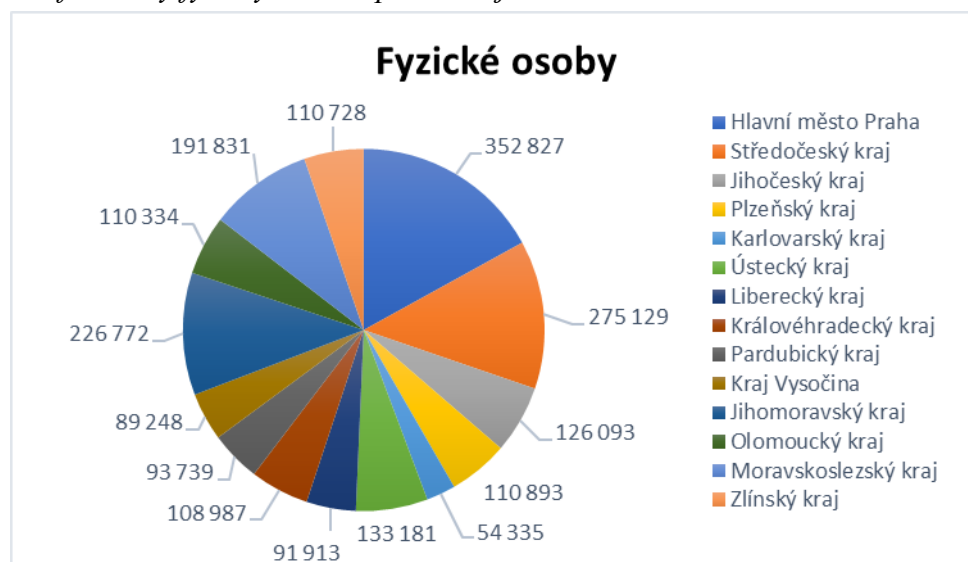
7.3 Analýza právních forem podle krajů v České republice

Absolutně nejvyšší počet podnikatelských subjektů, bez ohledu na právní formu je registrováno podle výsledků Českého statistického úřadu na území hlavního města Prahy. K 31.12.2020 sčítá celkem 561 139 ekonomických subjektů typů podnik. Z větší části s počtem 352 827 osob převládá počet soukromých podnikatelů, podnikajících na základě živnostenského nebo jiného oprávnění. Obchodních společností bylo registrováno celkem 208 312. Druhý nejvyšší počet ekonomických subjektů, ať už soukromých podnikatelů nebo obchodních společností byl registrován ve Středočeském kraji, kde z větší části také převládá podnikání fyzických osob. Naopak nejmenší počet všech ekonomických subjektů je registrován ve Zlínském kraji, kde je celkem 110 728 podnikajících fyzických osob a pouhých 18 537 podniků typu obchodní společnost.¹²¹

¹²¹ Statistická ročenka České republiky - 2020. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/12-organizacni-struktura-narodniho-hospodarstvi-1669jxrlb7>.

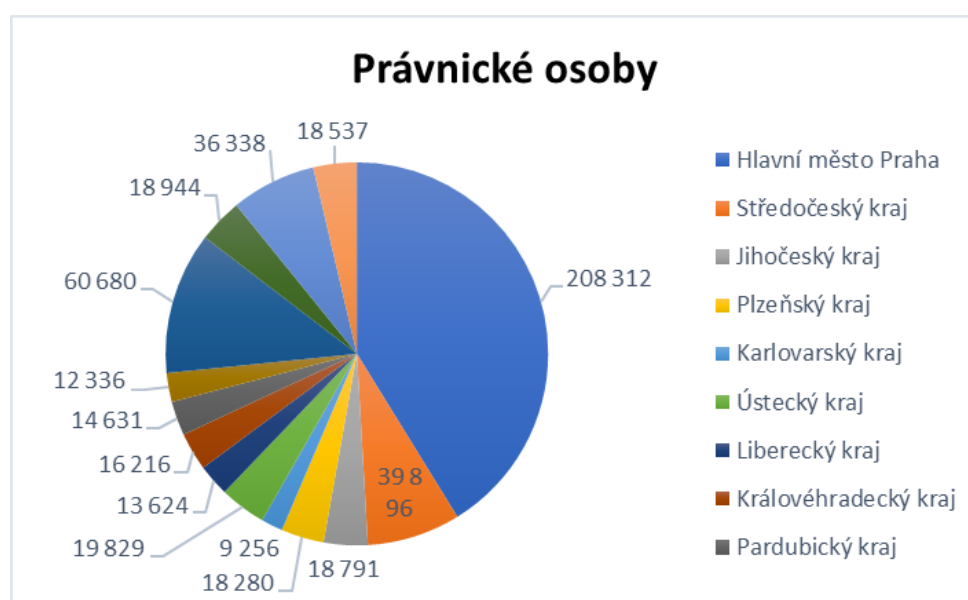
V následujících grafech- **Graf 5** a **Graf 6** je přehledně znázorněno podnikání fyzických a právnických osob podle jednotlivých krajů. Celkem je v České republice 2 581 680 podnikatelů, což je 24 % z celkového počtu obyvatelstva.¹²²

Graf 5 Počty fyzických osob podle krajů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze Statistické ročenky České republiky 2020.¹²³

Graf 6 Počty právnických osob podle krajů

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze Statistické ročenky České republiky 2020.¹²⁴

¹²² Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2020. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>.

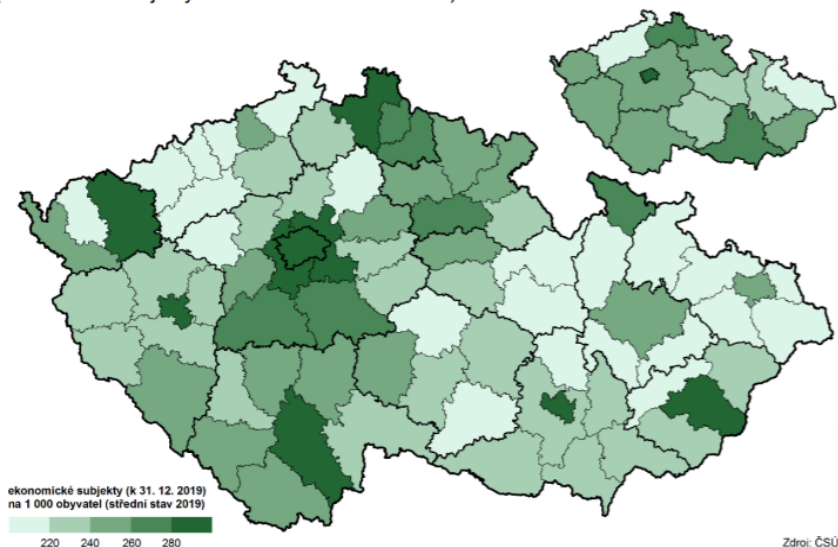
¹²³ Statistická ročenka České republiky - 2020. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/12-organizacni-struktura-narodniho-hospodarstvi-1669jxrlb7>.

7.3.1 Analýza právních forem ve Středočeském kraji

Podle výsledků Českého statistického úřadu bylo na území Středočeského kraje evidováno celkem 344 580 ekonomických subjektů. To znamenalo celkový nárůst oproti předchozímu roku o 0,5 %. Vyšší meziroční růst byl zaznamenán už jen v hlavním městě Praha. Ve Středočeském kraji převládá hlavně podnikání fyzických osob, ze kterých převažuje zejména podnikání na základě živnostenského oprávnění. Největší četnost ekonomických subjektů na území kraje byla v okrese Praha-východ, Praha-západ a v okrese Kladno. Nejméně podnikatelů se sídlem ve Středočeském kraji bylo evidováno v okrese Kutná Hora. Na **Obrázku 1** můžeme vidět intenzitu výskytu podnikatelských aktivit, kde tmavě zelená barva představuje největší hustotu podnikajících subjektů.

Obrázek 1 Intenzita podnikatelských aktivit v ČR

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech a krajích v roce 2019
(ekonomické subjekty se sídlem na daném území)

*Zdroj: Ekonomické subjekty ve Středočeském kraji v roce 2019.*¹²⁵

Z příloženého obrázku je patrné, že podnikatelské subjekty nejčastěji volí pro své místo podnikání oblasti v blízkosti hlavního města Prahy, kde sídlí více než čtvrtina

¹²⁴ Statistická ročenka České republiky - 2020. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/12-organizacni-struktura-narodniho-hospodarstvi-1669jxrlb7>.

¹²⁵ Ekonomické subjekty ve Středočeském kraji v roce 2019. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/ekonomicke-subjekty-ve-stredoceskem-kraji-v-roce-2019>.

podnikatelských subjektů, kteří mají své sídlo evidovány na území Středočeského kraje. Větší intenzita i počet ekonomických subjektů je taktéž převážně v centrální části kraje.

Mezi subjekty se zaměstnanci převládaly z 80 % mikropodniky s počtem do 9ti zaměstnanců. Sídlo s více než 250 zaměstnanci mělo 216 podniků nejčastěji v okrese Praha-východ. Největším zaměstnavatelem kraje byl pak vyhodnocen podnik ŠKODA AUTO a.s. v Mladé Boleslavi, která zaměstnává až 33 696 lidí.

V následujících **Grafu 7** jsou procentuálně znázorněny formy podnikání na území kraje, kde nejpočetnější je soukromé podnikání fyzických osob, které činí 74,7 % z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji, což je o 7,0 procentních bodů více než je průměr v celé České republice.

Graf 7 Ekonomické subjekty podle právní formy

Ekonomické subjekty podle právní formy k 31. 12. 2019
(subjekty se sídlem na daném území)

Zdroj: Ekonomické subjekty ve Středočeském kraji v roce 2019.¹²⁶

Naproti tomu podíl právnických osob má Středočeský kraj v porovnání s ostatními kraji velmi nízký. Tvoří jej 19,7 % ekonomických subjektů, z nichž nejčastější formou je obchodní společnost typu s. r. o.

Z pohledu ekonomické činnosti za rok 2019 působilo ve Středočeském kraji nejvíce subjektů v oblasti velkoobchodu, maloobchodu a služeb spojených s opravou a údržbou motorových vozidel, dále pak ve stavebnictví a vědecké a technické činnosti.

¹²⁶ Ekonomické subjekty ve Středočeském kraji v roce 2019. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/ekonomicke-subjekty-ve-stredoceskem-kraji-v-roce-2019>.

8 Výsledky a diskuse

V následující kapitole jsou sumarizovány výsledky, ke kterým autor došel na základě využitých teoretických poznatků z první části práce v kombinaci s daty, které byly prozkoumány a zpracovány v části praktické.

8.1 Výběr vhodné právní formy pro podnikání

Jako nejvhodnější právní formou podnikání z pohledu autora je volba živnostenského podnikání, kde podnikatel rozhoduje ve věcech svého podnikání sám a kde nepotřebuje do začátku podnikání příliš velký startovací kapitál. K zahájení podnikatelské činnosti postačí v případě ohlašovací živnosti ohlášení této skutečnosti živnostenskému úřadu, v případě koncesovaných živností pak prokázat ještě odbornou způsobilost. Založení živnosti je zároveň nejjednodušší ze všech forem podnikání a nenese s sebou příliš velké počáteční výdaje. Živnostník při zahájení své činnosti potřebuje pouze 1 000 Kč na zaplacení správního poplatku za ohlášení živnosti. Žadatel o živnostenské oprávnění k ohlášení dodá ještě své osobní doklady, doklad o bezúhonnosti a splnil-li všechny náležitosti a podmínky živnostenského zákona, živnostenský úřad mu vydá živnostenské oprávnění již do 5 pracovních dnů. U zahraničních osob, kteří zde chtějí provozovat živnost je potřeba doložit ještě doklad o povolení k dlouhodobému pobytu.

Výhodami, které živnostník má se dá považovat hlavně to, že jako fyzická osoba, může uplatňovat některé slevy na dani. Dále může svobodně rozhodovat o celém svém podnikání bez ohledu na jiné osoby. Jako nevýhoda bylo shledáno ručení celým svým majetkem, včetně toho osobního a dále fakt, že na některé obchodní partnery nemusí podnikající jednatlivec působit seriózním dojmem.

Druhou možnou variantou by autor zvolil podnikání formou s. r. o., kde se taktéž nepožaduje vysoký startovací kapitál a kde také může podnikat jako jednatlivec, který však už působí poněkud důvěryhodněji. Pokud by však podnikatel nechtěl vykonávat výdělečnou činnost sám, může založit tuto společnost s dalším společníkem, tedy zakladatelem. Oproti živnostenskému podnikání má s. r. o. výhodu, že společník nemusí ručit celým svým majetkem, ale pouze do výše svého vkladu. Podle výsledků z praktické části je možno usoudit, že tato forma, stejně jako živnostenské podnikání patří mezi neoblíbenější formy podnikání v České republice.

8.2 Nejčastější právní formy podnikání v České republice

V České republice podniká celkem 2 581 680 osob, což je celkem 24 % z celkové populace země a z toho 18 % tvoří živnostníci, jejichž celkový počet je 1 938 453. Největší hustota této formy podnikání je hlavně na území hlavního města Prahy a ve Středočeském kraji. Z celkového počtu 208 312 obchodních společností převládá volba s. r. o. , jejichž sídla jsou evidována taktéž na území hlavního města Prahy.

Ve Středočeském kraji ale tato forma oproti jiným krajům není příliš častou volbou. V tomto kraji byl však zaznamenán významný růst celkového počtu ekonomických subjektů oproti roku předchozímu (tj. 2018), který dosahoval až 0,5 %. Vyšší meziroční růst se evidoval už jen v kraji hlavním městě Praha. Středočeský kraj má velmi stabilní ekonomiku co se pracovních příležitostí týče. Jako největším zaměstnavatelem byl v tomto kraji hodnocen podnik Škoda Mladá Boleslav a.s., který zaměstnává nad deset tisíc zaměstnanců a utváří tak mnoho pracovních míst nejen pro obyvatele tohoto kraje.

9 Závěr

Podnikatelská činnost je nedílnou součástí tržní ekonomiky, kde tvoří zejména kapitál pracovních příležitostí. Každý stát by si měl uvědomovat důležitost soukromého sektoru, jež hraje nezastupitelnou roli jak z hlediska vytváření pracovních míst, tak z hlediska zvyšování celkového hrubého domácího produktu země. V současné době existuje mnoho podpůrných procesů usnadňující podnikání z hlediska právní úpravy a veškeré administrativy. V České republice rok od roku roste počet zájemců o vstup do této oblasti, na který však ne všichni jsou zcela připraveni.

V teoretické části práce byla nastíněna stručná historie vývoje podnikání včetně základních pojmů. Byly zde zmíněny nejdůležitější právní předpisy, kterými se podnikání v české legislativě řídí a byly podrobně definovány jednotlivé formy podnikání a další související zákony, týkající se povinného zdravotního či sociálního pojištění. Dále byly stručně popsány veškeré daňové povinnosti podnikatele.

Praktická část bakalářské práce se zaměřila na analýzu jednotlivých právních forem podnikání z hlediska kritérií, které autor analyzoval dle svého uvážení, na základě získaných informací z teoretické části. Dále se zaměřil na jednotlivé výhody a nevýhody každé formy podnikání, které stručně rozepsal a porovnal. Čtenář by si tak měl umět udělat obrázek o každé formě podnikání a měl by být schopen sám posoudit, která varianta podnikání by pro něj v případě zájmu o tuto činnost byla nejvhodnější.

V předposlední kapitole byla provedena analýza výskytu podnikatelských aktivit v České republice podle krajů, ze které je patrné, že nejrozšířenější formou podnikání je provozování živnosti a podnikání formou s. r. o. Největší četnost podnikatelských aktivit je na hlavním území města Prahy a ve Středočeském kraji. Naopak nejmíň evidovaných ekonomických subjektů bylo zjištěno ve Zlínském kraji. Jako poslední byla provedena analýza Středočeského kraje, ze které je nejvíce zastoupena forma podnikání na základě živnostenského oprávnění. Největším zaměstnavatelem byl vyhodnocen podnik Škoda Mladá Boleslav, a. s., který vytváří obrovskou nabídku pracovních míst v kraji.

Cílem této práce bylo nastínit každému čtenáři postup při zahájení podnikatelské činnosti, včetně vymezení veškerých pojmů, práv a povinností, které s ním souvisí. Práce by měla posloužit hlavně těm, kdo se zajímají o vstup do podnikání a měla by jim poskytnout věcné a ucelené informace o tom, z jakých forem podnikání si může vybírat a jak vlastně celkově podnikání funguje.

Seznam použitých zdrojů

Monografie:

1. BOHÁČOVÁ, Ivana a Ivana BROŽOVÁ. *Hodnocení podnikatelské činnosti: Metodická část*. Praha: Česká Zemědělská Univerzita v Praze, 2017. ISBN 978-80-213-2743-6.
2. ČERVENÝ, Radim, Jiří FICBAUER, Alena HANZELKOVÁ a Miloslav KEŘKOVSKÝ. *Business plán: Krok za krokem*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-511-4.
3. HORZINKOVÁ, Eva a Václav URBAN. *Živnostenský zákon: Praktický komentář*. 15. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-090-8.
4. HUČKA, Miroslav. *Základy podnikání a podnikatelský proces*. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-3041-2.
5. JOSKOVÁ, L., ŠAFRÁNEK, J., ČOUKOVÁ P., PRAVDA P., PRAVDOVÁ, M. *Nová společnost s ručením omezeným - aktualizované vydání: právo - účetnictví - daně*. 2. vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5837-4.
6. MALACH, Antonín a kol. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-0906-6.
7. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2017*. 14. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-518-5.
8. *Občanský zákoník: Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*. Praha: ANAG, 2014. ISBN 987-80-7263-734-8.
9. PAPULA, Jozef a kol. *Ako začať a úspešne podnikat: Podnikateľské príbehy, vízie, stratégie a modely*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer SR, 2018. ISBN 978-80-7552-985-5.
10. SRPOVÁ, Jitka a Václav ŘEHOŘ. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3339-5.

11. VERBER, Jaromír, Jitka SRPOVÁ a kol. *Podnikání malé a střední firmy: 3., aktualizované a doplněné vydání*. 3. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4520-6.

Citované zákony:

1. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 6, č. 16 ze dne 21. 12. 1992, str. 133 –136, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §2.
2. Zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 16, č. 48 ze dne 7. 3. 1997, str. 1186 –1204, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §1, §2, §4 - §7, §13.
3. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 33, č. 89 ze dne 22.3.2012 str. 1026 – 1367, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z:https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §420 - §425.
4. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 34, č. 90 ze dne 25. 1. 2012 str. 1370 – 1482, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=90/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §1, §2, §8, §15 - §18, §30 - §34, § 44, §93 - §98, §109- §132, §146, §169 - §190, §194 §201, §207, §161, §241, §243, §244,§250, §256, §257, §246-§253, §398-§463, §552, §553 - §563, §629 - §726, §771 - §773.
5. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 78, č. 235 ze dne 1. 4. 2004, str. 4946 – 5002, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: [63](https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-</div><div data-bbox=)

- zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_sml
ouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §2, §5, §6, §47.
6. Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 85, č. 252 ze dne 24. 9. 1997 str. 4825 – 4827, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: : https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_sml
ouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §2e, §2f.
 7. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 116, č. 304 ze dne 12. 9. 2013 str. 3501 – 3522, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_sml
ouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §42 - §45.
 8. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 87, č. 455 ze dne 2. 10. 1991 str. 2122 – 2139, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_sml
ouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §2, §10, §19 - §21, § 45- § 60.
 9. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 117, č. 586 ze dne 20. 11. 1992 str. 3474 – 3488, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_sml
ouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §2, §7, §16.
 10. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 118, č. 589 ze dne 20. 11. 1992, str. 3522 – 3528, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_sml
ouvy. citováno [online] dne [2021-03-05] §1.
 11. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v platném znění, zveřejněný ve Sbírce zákonů v částce 119, č. 589 ze dne 21. 12. 1992, str. 591 – 593, ve znění pozdějších předpisů, dostupné také z:

https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=89/2012&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. citováno [online] dne [2021-03-05].

Elektronické zdroje:

1. DOLEŽALOVÁ, Antonie. What to Do? Impact of the Nazi and the Soviet Control Models on the Post-War Restoration of the Future "Communist" Czechoslovakia. *Acta Oeconomica Pragensia* [online]. 2009, 17(4), 62-83 [cit. 2021-03-10]. ISSN 05723043. Dostupné z: doi:10.18267/j.aop.279
2. Ekonomické subjekty ve Středočeském kraji v roce 2019. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/ekonomicke-subjekty-ve-stredoceskem-kraji-v-roce-2019>.
3. Kalkulačka daní a odvodů pro OSVČ 2021. *Penize.cz* [online]. Praha: Peníze CZ, 2021 [cit. 2021-03-14]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/kalkulacky/danova-kalkulacka-osvc>.
4. OSVČ - minimální výše záloh. *VZP* [online]. Praha: Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>.
5. Platba a termíny. ČSSZ [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2020 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/platba-a-termíny>.
6. Počet obyvatel v obcích - k 1.1.2020. CZSO [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112019>.
7. Povinná účast na pojištění. ČSSZ [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/duchodove-pojisteni-osvc-povinna-ucast>.
8. Přímý zápis do obchodního rejstříku notářem. *Notářská komora České republiky* [online]. Praha: Notářská komora České republiky, 2019 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/sluzby/pravnicke-osoby-a-podnikani/primy-zapis-do-obchodniho-rejstriku-notarem?fbclid=IwAR3NU1hvWVdK0fYZ33u_BFsVP3jedlnvZuKHcEcr1pXtHP5lh6d2urAep7s.

9. Roční přehled podnikatelů a živností. *MPO* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2021 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/rocní-prehled-podnikatelu-a-zivnosti--222295/>.
10. Seznam živností – živnosti koncesované. *iPodnikatel* [online]. Zlín: iPodnikatel, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/seznam-zivnosti-zivnosti-koncesovane/>.
11. Sociální pojištění v roce 2021. *MPSV* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>.
12. Statistická ročenka České republiky - 2020. *CZSO* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/12-organizacni-struktura-narodniho-hospodarstvi-1669jxrlb7>.
13. Zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění. *VZP* [online]. Praha: Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, 2020 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/pojistenci/informace-a-zivotni-situace/naroky-pojistence/zdravotni-sluzby-hrazene-ze-zdravotniho-pojisteni?fbclid=IwAR3KvPMWK0RdEqjO4466G2UtdjNjccPHz4gYIFNVmS8G GvK4OYudEBI0C0>.
14. Změna výše minimálních záloh OSVČ v roce 2021. *ČSSZ* [online]. Praha: Česká správa sociálního zabezpečení, 2021 [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/zmena-vyse-minimalnich-zaloh-osvc-v-roce-2021>.
15. Žádost o zápis do evidence zemědělského podnikatele. *Hradec Králové Portál Občana* [online]. Hradec Králové: Magistrát města Hradec Králové, 2020 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: https://portal.mmhk.cz/LifeSituation/podnikani/zadost-o-zapis-do-evidence-zemedelskeho-podnikatele?fbclid=IwAR1FUxZHZUxSmBpKmkY_j4HOoSofV3c08c0EAJJp8tO FadnrSUWawQ53zEM.
16. Živnostenský rejstřík. *MPO* [online]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2017 [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/zivnostensky-rejstrik/zivnostensky-rejstrik--227173/?fbclid=IwAR2uMgEAPvqhukeT-89qkKgrMk6Kvk9w0swgs5hZPNWjIZvWd7kQV4U4mzM>.

Přílohy

Příloha 1 – Jednotný registrační formulář fyzická osoba.....	68
Příloha 2 – Přehled o příjmech a výdajích OSVČ pro zdravotní pojišťovnu.....	70
Příloha 3 – Přehled o příjmech a výdajích OSVČ pro ČSSZ.....	71

JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

FYZICKÁ OSOBA

podací razítko

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) pohlaví ¹⁾ žena / muž ¹⁾	f) rodné příjmení	g) všechna dřívější příjmení	
h) rodinný stav	i) místo narození	j) okres	
k) stát	l) státní občanství	m) datum narození	n) rodné číslo
o) identifikační číslo osoby	p) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)		

02 Adresa bydliště

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

03 Adresa sídla

a) sídlo trvale shodné s bydlištěm ²⁾	ANO / NE ³⁾		
b) název ulice	c) č.p. / č.ev.	d) číslo orientační	e) PSČ
f) název obce	g) část obce		
h) okres	i) stát		

04 Adresa pobytu na území ČR (pro zahraniční osoby) ³⁾

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) povolený pobyt do		

05 Předmět podnikání (u živnosti volné vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)

- ve smyslu § 45 resp. § 50 živnostenského zákona ohlašují živnost resp. žádám o koncesi

pořadové číslo 1.	
-------------------	--

06 Provozovna

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny	i) umístění provozovny		
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně	k) provozovna podléhající kolaudaci		ANO / NE ³⁾
l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volné číslo oboru	/	/	/

07 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví ¹⁾ žena / muž ¹⁾

¹⁾ vyplní pouze fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo

²⁾ vyplní pouze osoba, která má adresu sídla shodnou s adresou bydliště

³⁾ vyplní pouze osoba, která má povolený pobyt

08 Adresa bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

09 Adresa pobytu odpovědného zástupce na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

10 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

--	--	--	--	--	--	--	--

11 Ustanovení odpovědného zástupce pro předměty podnikání
(pořadové číslo předmětu podnikání)

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

ČÁST B - OZNÁMENÍ SPRÁVĚ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

- oznamuji ve smyslu zákona č. 582/1991 Sb., následující skutečnosti SSZ v	
datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST C - OZNÁMENÍ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNĚ

- oznamuji ve smyslu zákona o veřejném zdravotním pojištění zahájení výkonu samostatné výdělečné činnosti zdravotní pojišťovně v	
a) název zdravotní pojišťovny	b) druh (kód) ZP
c) číslo bankovního účtu / směrový (identifikační) kód	d) výše zálohy
e) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST D - OZNÁMENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA

- oznamuji ve smyslu zákona o zaměstnanosti volné pracovní místo / obsazení volného pracovního místa ^{*)} ÚP v			
a) místo výkonu práce	b) název profese	c) dle KZAM	d) vznik / obsazenost ^{*)} ke dni
e) pracovní právní vztah na dobu určitou / neurčitou ^{*)}	f) pracovní doba	g) počet míst	h) výše mzdy
i) požadované vzdělání, praxe	j) zveřejňovat		☐ ANO / ☐ NE ^{*)}
k) kontaktní osoba na pracovišti	l) poznámky: nabízené výhody, speciální požadavky apod.		

ČÁST E - VYBERTE ÚŘADY, VŮČI KTERÝM JE PODÁNÍ ČINĚNO

a) Živnostenský úřad	☐ počet příloh	b) SSZ	☐ počet příloh	c) Zdravotní pojišťovna	☐ počet příloh
d) Finanční úřad	☐ počet příloh	e) Úřad práce	☐ počet příloh		

ČÁST F – ADRESA PRO DORUČOVÁNÍ

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		g) okres
h) adresu použít i pro následující řízení ☐ ANO / ☐ NE ^{*)}			

ČÁST G – DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

a) telefon	b) datová schránka	c) e-mail
------------	--------------------	-----------

jméno podatele	příjmení podatele	vlastnoruční podpis
V	dne	

**Česká průmyslová
zdravotní pojišťovna**

ČPZP - kód 205

**Přehled o příjmech a výdajích ze samostatné
výdělečné činnosti a úhrnu záloh na pojistné**
(§ 24 odst. 2 a 3 zák. č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

**Přehled
OSVČ
za rok
2020**

Typ přehledu

řádný opravný změnový

Datum převzetí, razítko a podpis pracovníka ČPZP

Formulář vyplňujte, prosím, čitelně hůlkovým písmem. Zaškrťovací pole označte křížkem.

1. Identifikace pojištěnce, korespondenční adresa a ostatní kontaktní údaje

Příjmení		Jméno		Titul
Ulice		Číslo popisné	Číslo orientační	Číslo pojištěnce (rodné číslo)
PSČ	Obec	Identifikační číslo (IČO)		
Pojistné (zálohy) platím		Bankovní spojení: (předčíslí účtu - číslo účtu / kód banky)		Telefon
☐ poukázkou	☐ převodem z účtu			
E-mail		Datová schránka		

2. Prohlášení pojištěnce

V roce 2020 pro mne neplatila povinnost hradit zálohy na pojistné v měsících:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1-12
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Důvod: a) zaměstnání b) nemoc OSVČ

Rodné číslo 1, dítěte: /

V roce 2020 pro mne nebyl stanoven minimální vyměřovací základ v měsících:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1-12
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Důvod: a) b) c) d) e) f) Pro Důvod podle písmena f) uveďte

Rodné číslo 2, dítěte: /

3. Přiznání k dani z příjmů

Podávám daňové přiznání ano ne

Mám daňového poradce ano ne

Podávám daňové přiznání elektronicky ano ne

5. Přeplatek (Doplatek)

0,135 x 0,50 x Řádek 12 / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru, pro > 2 352, zapište se 2 352)

Řádek 40 Kč

Úhrn skutečně zaplacených záloh na pojistné v roce 2020 na účet ČPZP

Řádek 41 Kč

Covid zálohy: (6a x 2 352) + (6b x Řádek 40)

Řádek 41a Kč

6a = počet měsíců březen – srpen, kdy byla OSVČ pojištěncem ČPZP a musela dodržet minimální vyměřovací základ
6b = počet měsíců březen – srpen, kdy byla OSVČ pojištěncem ČPZP a neplatil pro ni minimální vyměřovací základ (měsíce vyplněné v Prohlášení)

Přeplatek (Doplatek): (Řádek 41 + Řádek 41a) - Řádek 16

Řádek 43 Kč

Formulář podléhá kontrole ČPZP

Přeplatek

NEMÁM přeplatek pojistného

NEŽÁDÁM o vrácení přeplatku (přeplatek bude použit na úhrady záloh v dalším období)

ŽÁDÁM o vrácení přepł. ve výši: Kč

na bankovní účet: (předčíslí účtu - číslo účtu / kód banky)

- /

4. Pojistné OSVČ

Řádek 1 Příjmy za rok 2020 Kč

Řádek 2 Výdaje za rok 2020 Kč

Řádek 4 Počet měsíců trvání samostatné výdělečné činnosti v roce 2020

Řádek 5 Z řádku 4 měsíce, kdy byla OSVČ pojištěna u ČPZP

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1-12
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Řádek 6 Počet měsíců, ve kterých pro OSVČ platil minimální vyměřovací základ

Řádek 9 17 417,50 Kč x Řádek 6 Kč

Řádek 12 Řádek 1 - Řádek 2 Kč

Vyměřovací základ OSVČ za rok 2020: 0,50 x Řádek 12 (pro < Řádek 9, zapište se Řádek 9)

Řádek 14 Kč

Pojistné za rok 2020: 0,135 x (Řádek 14 x Řádek 5) / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru)

Řádek 16 Kč

6. Nová výše zálohy

0,135 x 0,50 x Řádek 12 / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru)

Řádek 51 Kč

Typ zálohy

a) 2 393 Kč b) výpočet c) 0 Kč

Nová výše zálohy

Kč

7. Datum vyplnění a podpis pojištěnce

Prohlašuji, že všechny údaje v tomto PŘEHLEDU jsou pravdivé a že ohlásím ČPZP všechny změny údajů, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o změněné skutečnosti dozvěděl. ČPZP je oprávněna zasílat mi informace o nových službách a produktech týkajících se činnosti ČPZP a činnosti souvisejících.

ČPZP 87.01/2020

Vyplněno dne

. .

Podpis pojištěnce

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2020

podle § 15 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

řádný opravný

Místně příslušná OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno

Variabilní symbol důchodového pojištění (DP)

A. Základní identifikace

1. Příjmení		2. Jméno		3. Titul		4. Rodné číslo	
5. Datum narození		6. Ulice		7. Číslo domu		8. Obec	
9. PSČ		10. Stát		11. ID Datové schránky/E-mail		12. Telefon	

B. Údaje o výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ)

13. V roce 2020 jsem vykonával/a SVČ jen hlavní jen vedlejší hlavní i vedlejší

Hlavní SVČ jsem vykonával/a v měsících 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12

Vedlejší SVČ jsem vykonával/a v měsících 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12

Měsíce, v nichž po celý měsíc trval nárok na výplatu nemocenského/PPM nebo dlouh. ošetřovného 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12

C. Důvod výkonu vedlejší SVČ podle ustanovení § 9 odst. 6 písm. a) – d) zákona č. 155/1995 Sb.

14. Zaměstnání ☐	15. Nárok na výplatu invalidního nebo přiznání starobního důchodu ☐
16. Nárok na rodičovský příspěvek ☐	17. Nárok na PPM nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu z NP zaměstnanců ☐
18. Osobní péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby ☐	19. Nezaopatřenost dítěte (studium) ☐

D. Údaje o daňovém základu OSVČ za rok 2020 a další údaje podle ustanovení § 15 zákona č. 589/1992 Sb.

Údaje OSVČ		Údaje OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno	
20. Daňový základ	<input type="text"/> Kč	☐ Hlavní	☐ Vedlejší
21. Počet měsíců, v nichž je SVČ považována za	☐ Hlavní ☐ Vedlejší	☐ Hlavní	☐ Vedlejší
22. Počet měsíců, v nichž jsem vykonával/a SVČ aspoň po část měsíce	☐ Hlavní ☐ Vedlejší	☐ Hlavní	☐ Vedlejší
23. Počet měsíců v období 3 – 8/2020, za které bude sníženo pojistné	☐ Hlavní ☐ Vedlejší	☐ Hlavní	☐ Vedlejší
24. Průměrný měsíční daňový základ	<input type="text"/> Kč	<input type="text"/>	Kč
25. Rozdělení daňového základu	Hlavní činnost <input type="text"/> Kč Vedlejší činnost <input type="text"/> Kč	Hlavní činnost <input type="text"/>	Kč Vedlejší činnost <input type="text"/> Kč
26. Vypočtený vyměřovací základ	Hlavní činnost <input type="text"/> Kč Vedlejší činnost <input type="text"/> Kč	Hlavní činnost <input type="text"/>	Kč Vedlejší činnost <input type="text"/> Kč
27. Dílčí vyměřovací základ	Hlavní činnost <input type="text"/> Kč Vedlejší činnost <input type="text"/> Kč	Hlavní činnost <input type="text"/>	Kč Vedlejší činnost <input type="text"/> Kč
28. Minimální vyměřovací základ	<input type="text"/> Kč	Poznámka: Řádky 25 a 27 se vyplňují pouze v případě, byla-li vykonávána hlavní i vedlejší činnost (čtete pokyny).	
29. Určený vyměřovací základ	<input type="text"/> Kč		
30. Vyměřovací základ ze zaměstnání	<input type="text"/> Kč		
31. Součet řádků 29 a 30	<input type="text"/> Kč	<input type="text"/>	Kč
32. Vyměřovací základ ze SVČ	<input type="text"/> Kč	<input type="text"/>	Kč
33. Pojistné na DP	<input type="text"/> Kč	<input type="text"/>	Kč
34. Částka, o kterou se snižuje pojistné na DP	<input type="text"/> Kč	<input type="text"/>	Kč
35. Rozdíl mezi řádky 33 a 34	<input type="text"/> Kč	<input type="text"/>	Kč
36. Úhrn zaplacených záloh na DP	<input type="text"/> Kč	<input type="text"/>	Kč
37. Výsledný Doplatek/Přeplatek (rozdíl mezi řádky 35 a 36)	<input type="text"/> Kč	<input type="text"/>	Kč

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2020 – 2. strana

Rodné číslo OSVČ

E. Vedlejší SVČ – přihláška k účasti na DP OSVČ v roce 2020				
Vzhledem k tomu, že jsem v roce 2020 nedosáhl/a z výkonu vedlejší SVČ zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ, přihlašuji se k této účasti dnem podání tohoto přehledu				ano ☐ ne ☐
F. Výše zálohy na důchodové pojištění (DP) a pojistného na nemocenské pojištění (NP) na rok 2021				
V roce 2021 budu vykonávat SVČ	☐ Hlavní ☐ Vedlejší	38. Měsíční vyměřovací základ	<input type="text"/>	Kč
39. Měsíční záloha na DP	<input type="text"/>	Kč	40. Měsíční pojistné na NP	<input type="text"/>
				Kč
G. Způsob použití přeplatku				
Přeplatek (část přeplatku) ve výši <input type="text"/> Kč				
použijte (nemám-li vůči OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno nebo ČSSZ splatný závazek) na úhradu záloh na pojistné na měsíce roku 2021				
	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
	5 ☐	6 ☐	7 ☐	8 ☐
	9 ☐	10 ☐	11 ☐	12 ☐
Přeplatek (zbývající část přeplatku) ve vyšší výši než 99 Kč				
a) ☐ Vraťte na účet:				
IBAN (mezinárodní číslo účtu použijte při platbě do ciziny) Předčíslí účtu Číslo účtu Kód banky Variabilní symbol Specifický symbol				
<input type="text"/> - <input type="text"/> / <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>				
b) ☐ Pošlete poštovní poukázkou (zpoplatněno) na adresu trvalého pobytu nebo na uvedenou adresu:				
Ulice		Číslo domu	Obec	PSČ
<input type="text"/>		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
				Stát
				<input type="text"/>
H. Údaje o daňovém přiznání				
41. Povinnost podávat daňové přiznání	ano ☐ ne ☐	42. Daňové přiznání podáno dne	<input type="text"/>	
43. Daňové přiznání podáno elektronicky	ano ☐ ne ☐	44. Daňové přiznání podává daňový poradce	ano ☐ ne ☐	
45. Platba daně stanovená paušální částkou	ano ☐ ne ☐	46. Protokol o platbě daně paušální částkou převzat na FÚ dne	<input type="text"/>	
47. Lhůta pro předložení daňového přiznání byla rozhodnutím FÚ prodloužena do dne	<input type="text"/>	48. Účtování v hospodářském roce	ano ☐ ne ☐	
I. Údaje o opravném přehledu				
Datum zjištění nové výše vyměřovacího základu ze SVČ		Důvod předložení opravného přehledu		
<input type="text"/>		<input type="text"/>		
J. Základní identifikace OSVČ, se kterou je vykonávána spolupráce				
Příjmení	Jméno	Titul	Rodné číslo	Datum narození
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ulice	Číslo domu	Obec	PSČ	Stát
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
K. Prohlášení				
Prohlašuji, že všechny údaje uvedené v tomto přehledu jsou pravdivé a že příslušné správě sociálního zabezpečení ohlásím změny údajů, které by vedly ke zvýšení vyměřovacího základu za rok 2020, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o těchto změnách dozvěděl/a.				
☐ Za účelem zajištění plné a transparentní informovanosti a efektivnější vzájemné komunikace v agendě sociálního pojištění OSVČ uděluji ČSSZ a OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno souhlas se zpracováním svého telefonního čísla a své e-mailové adresy uvedené výše. O svých právech v souvislosti se zpracováním osobních údajů jsem byl/a poučen/a. Více informací naleznete na https://www.cssz.cz/cz/gdpr.htm .				
L. Podpisy a razítka				
Datum vyplnění	<input type="text"/>		Datum přijetí	<input type="text"/>
Počet příloh	<input type="text"/>		Za OSSZ zpracoval/a	<input type="text"/>
	<input type="text"/>			
	Podpis (a razítko) OSVČ		Podpis a razítko OSSZ	

7 3 0 3 5 3 0 3 9 3